

GAZDASÁGI LAPOK

50. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. December 15.

Szalma 10.000 méterháza buza- és rozs, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 korona 100 méterházáknént (egy waggon) waggonba rakva, vevő ponyváival rakható, préselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gépükkel préselhetnek, külön ajánlatot adhatnak be.

Nád 1000 kévéknént 240 korona, waggonba rakva, vevő ponyváival lekötve. Egy waggonba ennek nagysága szerint 1000-1300 kévé rakható be.

Gomborka vetőmag, méterházáknént 40 korona, vevő zsákjaiba.

Bor. Saját termésű, érmelléki hegyborok 1862-1906. évekből, palackokban és hordókban. — Ara hektoliterje 1905. és 1906. évi asztali 50, 1904 — 52, 1903 — 54, 1901 — 56, 1899 — 60, 1897 — 64, 1898 — 8, 1901. siller 60, 1898. Baktar 90, 1886 — 110, 1887. Rizling 120, 1898. Burgundi vörös 120 kor. Palackozokban 0,7 l. 75 fillértől K. 180-ig. Próbaminta 6 üveg a 0,8 l. K. 2.50. Kiváratra árjegyzék feltételekkel.

Az árak ab. vasutállomás Székelyhid értendő. Szalma és nádnál az árak előleges beküldése mellett. Bor és gomborka esetleg utánvétellel. Megrendelések beérkezés sorrendje szerint fogantositatnak.

Gróf Stubenberg József
székelyhidi uradalmának számtartói hivatala.

Szuperfoszfátot,

== Stassfurti kainitot, ==
Stassfurti kálitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélét

azonkívül rézgáliczot (98-99%) elismert
kifünő minőségben
legelősbőben szállít a

"HUNGARIA" műtrágya-, kőszén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

Állateladási hirdetmény.

Nagyméltóságú gróf Karátsonyi Jenő ur bánlaki hibizományi uradalmából eladásra kerül körülbelül 100 darab éves göndör szőrű mangaliza sertésnek, továbbá 6 drb 3 éves magyar bika és több fiatal magyar és tarka bika. Venni szándékozók forduljanak az **Uradalmi számtartóshoz, Bánlak.**

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és legelősbő foszforosavas mű- trágyája. — Kiváratra szak- munkákkal és áraján- lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviseletje.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Párisi világtkiállítás „Grand Prix“ 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és engedélyezésre, az inak növelésére stb. képesti a lovat a legnagyobb munkabírási a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrásy-út 28.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSÓ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Berkocsis-utca 12.

Telefon: 97-05 Interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

nag- gabona- burgonya- faszen- gyapjú.

ZSÁK

kazal- repece- behordási- rostaalj- waggon-

PONYVA

Szólókötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok, HUNGARIA kettős kézi kévekötelek favéggel.
NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10.
Zsák- és ponyvagyar, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserézés.
Sürgőnyezim: **NAGELA BUDAPEST.** Vidéki telefon: 35-92.

MEGJELENT a KODOLÁNYI-féle 1908. évi

GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

48-ik évfolyama a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára: Helyben 2.80 Kor. Ajánlott postai szept- küldéssel 3.25 Kor. Utánvétellel küldve 3.45 Kor.

Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK“ Kiadó- hivatalában, Budapest, IV., Múzeum-Körút 7. sz.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORZIMOS LÁSZLÓ
1865-ben.

VEZÉRELV.
Hozsánk mezei gazdaságunkba helyes irányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetései pónusok a kiadóhivatalhoz czélmezendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.

Arjegysek ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatsnak el.

Az e lapokban foglalt czikkeket minden utánnyomással jog fenntartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle	Lap
Tárca. Epizódok egy aradiai érmek előtől	878
Az ONGE "agyó" hó-bán tartott közgyűlési elnöki meg- nyitása	874
A ryapnis pllé és a Rovariani állomás. — Jablonowski József.	871
Jószágok.	878
Meghívások a szőlő tömérék ellenességével. — Ördögy Lajos.	878
Kérdések és feleletek.	870
Kérdések: Mennyi egy busba? Gy. J. — Malom- tisztítás. F. O. — Melyik a jó helyi-ke? Egy bírókora. — Repceszés géppel. P. A. — Clay- pocéca közvetlen beszerzése. Egy bírókora. — Melyik nyaraló-moré ajánlható? Egy bírókora. Feleletek: Zomántház vegyelmzése sztrómav- val. O. L. — Mi legyen a kukorica beszerzésé- sén? Kádócza Gyula. — Mi a szepirokrag közvetleni értéke? P. — Akácfogyókérek ki- pusztítása. V. R.	878
Hírek.	880

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Nagy áresések a hizott-marchapiacikon. — A visszavándorlás és kivándorlás. — El ne bizakodjunk. — Az átvesztelt sertések immunitása és ennek consequentiája. — A lét-rejött brüsszeli cukoregyezmény.)

A december elején betört hideg újra visszamaradt. Az afrikai scirocco jutott uralomra bőséges csapadékokkal, és relative elég nagy meleggel. Az ország nagy részére nézve 6 hónap óta e hó 7-iken köszöntöttek be a kiadó esők. A föld sok helyen 8—10 hüvelykre is megázott. A kemény fagyok december elején nem árthatnak oly nagyon, mint hittük, a csirában levő vetéseknek, mert a föld száraz volt, mégis kérdézősködéseinkre oly választ is kaptunk, hogy a csira szenvedett, mert megföhéredett. Remélhetőleg ez nem általános megfigyelés. De ez a megfigyelés áll, hogy a televénydus, tehát fekete színű és kissé lazább földekben a vetések kikelték és már kitolták zöld hegyüket; ellenben a hideg televényben szegény földekben 2 hónap óta most is csak föld alatt van a csira. Az elmúlt héten melegebb volt az idő; Budapestben például kedden délelben 10 fok R. mutatott a hőmérő. Ennek lesz is látszaja a vetések fejlődésében. Az őszi szántások a tarlókon az ország sok részében csak most indulhattak meg. Eddig a tarlók még a gözetek sem vették be, oly kemények voltak. A baj csak az, hogy december közepén tartunk. Mit lehet most végezni, még hogy ha karácsonyig is

szánthatnánk. De vajon szántunk-e karácsonyig. Porosz Sziléziában hétfőn méter magas hó esett, a mely a vasuti közlekedést is megakasztotta. Oly symptoma ez, a mely azt jelenti, hogy a tél küszöbünkön áll, és csoda lesz, hogy ha hamarosan be nem köszönt.

Gazdáinkra nézve kellemetlen jelenségek játszódnak le most az állatiaczon. A legutolsó bécsi vásáron 6 koronával esett le a marha elősúlyának ára, pedig a tavaly ilyenkor árakhoz képest ugyanis 8—12 koronával volt olcsóbb. A nagy árhanysálat az idézte elő; hogy az osztrák tartományokból s főleg Galiciából hoztak föl tömérék marhát. Galícia 600 dbbal hajtott föl többet, mint a múlt héten. A magyarzat nem lehet más, mint az, hogy a magas takarmány és abrak miatt mindenki szabadulni igyekszik fölös állattól. Ennek a piacra lökésnek hatása áprilisig is eltarthat. Már most képzeljük el a hízáló gazda helyzetét. Drága takarmánnyal hízal és ocsón kell elvesztgetni a hízalt árut. Óriási veszteségek háramlanak ezen a réven a gazdákra. Hogy a husáraknak ily körülmények között le kellene szállani a mézsárszékékon, azt a gyerek is beláthatja. De erről eddig szó sincs. A mézsárosok karpaszkodnak a régi magas árakhoz; most már aztán láthatja a kormány is, hogy a drágaságnak ki és mi az okozója. Olcsó marha, drága hus. A termelő és fogyasztó szenvednek, s a közvetítő arat.

Ilyen körülmények között valóban nevetségés dolog arról beszélni, hogy Galícia, Románia és Szerbiával szomszédos határainkon vágóhidakat akarnak berendezni, és vágott húst behozni a husínség enyhítésére. Pedig olcsó marhaárak vannak ugyanis idehaza. Az osztrák és magyar kormány tanulmányozzák a hudsgróság okait. Ime az egyik megjeltes. Az osztrák földmívelési miniszter ki is jelentette, hogy arra fog törekedni, hogy a huseladás körül nyilvánvaló visszaélések korlátozására kell az osztrák kormánynak hatnia. Nálunk sem lehet ez máskép.

A gazdák most mohón olvassák azokat a híreket, a melyek a visszavándorlás mérvéről értesítenek. Ezek valóban nagy méreteket öltöttek, ugyannyira, hogy Oderberg-fel napnap után jönnek a szulolt vonatok. Eddig 500,000 ember jött vissza Amerikából Európa különféle részeibe, és még 500,000-et várnak. Az amerikai tultermelés a gyárak bukására vezetett. Nyugtelmeket ne fűzzünk azonban a visszavándorlásra. Beszélünk hazajött kivándorlókkal, és azok azt mondták, hogy

mindez most a Prezidens választás miatt van így. Így szolott ez lenni mások is. Ha elmúlik, akkor újra kezdődik a 3—4 dolláros nap-számkörszak Amerikában. Tehát nem minden Amerikás, így hívják őket, jött vissza azzal a föltelt szándékkal, hogy többé nem megy vissza Amerikába. Aztán ott a másik kellemetlen észlelés. A múlt héten is 3400 kivándorlóval köttött ki hajó a newyorki kikötőben. A kivándorlás tehát tart tovább is. A hajó ügynökök dolgoznak most is. Még pedig most igazán vesztükre viszik ki a kivándorlókat. Nem lehet ezen titkos ügynököksek hydrateit levágni? Nem lenne erre mód? Mi azt hisszük, hogy igen, csak hogy a belügyminiszterumban kissé dltrevalóbban kellene a kérdéshez nyulni. A földmívelési miniszterium táviratai hatalmas zuhanysként hatoltak e vidéken a fölcsigázott kedélyekre. A cseléd és munkás népbén a lázadó hajlam egyelőre euitt. De korán lenne ennek az elcsendesedésnek örvendeni. Az ország bányája és ipari fejlődése föl fogja hívni a visszatért munkáskéz fölsöleg. A gazdák mégis csak kellő számú munkáskéz hiányt fognak tapasztalni. Géppel aratás, mechanikai szántás, fogatos művelésnek, s másrészt a sok kész munkát igénylő ágazatok fölhlagadásának kell ezentul a gazda föpprogramjának lenni. A visszavándorlás csak lecsendesítette egy időre a toronymagasságra emelt hullámokat, de azok kis idő múlva újra föl lesznek korbácsolva. Ne higgyünk a szélsősedsnek. Ez csak ideig-óráig szól.

Érdekes volt az országos gazdasági egyletben a sertéskereskedők azon törekvése, hogy a gazdák által mondassék ki, miszerint a 20—30%-ig átvesztelt sertések immunitás tehát nem kaphatják meg többé a sertésvész. Wittmann volt a sertésbizalók szószólója. Ha sikerül e nézetüket a gazdákra réte erőszakolni, úgy ennek nagyon súlyos következményei lehetnek volna, mert akkor a bíróság előtt hivatkozhattak volna eféle határozatra és a gazdákon elverték volna a bíróság a port. A sertésbizalók ugyanis 20—40 fillérel többet adnak elősúlyi kilonkint az ugynevezett átvesztelt sertésekrét. Ha aztán ilyet vesznek és a hizófallakban mégis kitör a vész, akkor kártérítési perbe fogják a gazdákat. Ez időszerint elvészik, mert a szakértőkül felhítt állatorvosok és gazdák a bíróságok előtt azon meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy az átvesztelt sertések csak kevésbé fogékonys a vész ellen, de nem mondható biztosnak immunitásuk. Az ellentétes vélemények kiegyenlítése végett azon expedien-

Veszünk

Luczernamagot

arankamentes és nagyarankamentes

lóheremagot

a legmagasabb árákon.

Lóheremagból kérünk 5 kilós mintát utánvétellel mellett.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST

V., Alkotmány-utca 31.

hez folyamodtak, hogy kéressék föl a földmiveli minisztert, miszerint végeztesen kísérleteket a kérdésben kellő ellenőrzés mellett. Helyes!

A brüsszeli cukoregyezményt megosztották. Oroszországnak megengedték, hogy az angol piacra 2 millió és 1912. szept. 1-től 1 millió mázsa cukrot exportálhat. A geschäftlich Angolország és Oroszország húzták a hasznát. Angolország olcsóbb cukorhoz jut, Oroszország pedig növelheti évi 1.300.000 mm.-val kivételét. Ezen egyezmény folytán a francia, német, osztrák és magyar cukortermelés nehéz időknek néz előbe, melyet súlyosbítt még a buza és kukorica magas ára, melyek a répatermelés iránti kedvet nagyon alacsonyra lohasztják. Ehhez jön a munkáskérdés is; a melynek javulásában a visszavándorlás miatt, korai az elbizakodás. y.

Az OMGE folyó hó 8-án tartott közgyűlési elnöki megnyitója.

Az OMGE közgyűlésén elhangzott gróf Desseffy Aurél elnök megnyitói beszédjét alább közöljük:

Tisztelt Közgyűlés! Midőn van szerencsém a megjelent tisztelt tagtársakat üdvözölni s örömet kifejezni afelött, hogy ily szép számban megjelenni méltóztattak s mielőtt a mai közgyűlést megnyitnám, rá akarok mutatni arra, hogy az elmúlt év egyes eseményei a gazdaközöniséget bizonyos komoly aggodalommal töltötték el. A feloyt év fő aggodalma, mely a gazdaközöniséget uralta, a szocializmus terjedése volt, a sajtonak egy része rendszeresen üzött igazgatásával a mezei munkásokra vetette magát s öket teljesíthetetlen követelések támasztására bírta, a mi a fejelem felbontására vezetett sok helyen s ezen igazgatós folytán azon jó viszony, a mely a munkaadók és munkások között eddig fennállott, mindegyre rosszabbodott s egyáltalán a munkabérek emelkedésével mindinkább nehezebbé vált a gazdasági helyzetet a kivándorlás terjedésével igen sok helyen család- és munkahiány is érezhető volt.

A helyzet valóban komoly volt és minket nagyobb tevékenységre ösztönzött. Kötelességünknek ismertük, hogy a törvényhozáshoz forduljunk egy memorandummal, melyben ezen munkabéjakat esetteltük, azok

orvoslását kérelmezve és habár méltányos kérelmeinket a törvényhozás nem fogadta úgy, mint azt remélnünk lehetett volna, mégis elértünk annyi eredményt, hogy a belügyminiszter, a földmunkás szakszervezeteknek működését a hatóságok utánj ébrebb figyelemmel kísérte és az alapszabályellenes működő szervezetek számos helyen fellettek oszlatva, azok működése betiltatott. Ezen kevés példának hatása már is kedvező eredményt szült, a felkötözött igazalom némi megcsillapodása országszerte már az év második felében érezhető volt. De azért nem szabad elbizakodnunk, mert a parázs még most is izzó és könnyen fellángolhat.

Ezen helyzetben megkíséreltük a munkaadók szövetségét létre kelteni, habár sajnos, ez nem is járt országszerte nagy sikerrel. Munkásügyi bizottságot alakítottunk egyesületünk kebelében, a mely számos ülésen foglalkozott a munkáskérdések megoldásával. Ez egy föltötte nehéz kérdés, melyben nem voltak tapasztalataink s melyet, ha nem is sikerült ugyan kedvezően megoldani, azon kézzelfogható eredményt mégis elértet, hogy hazai munkásaink látván, miszerint idegenből is lehet — ha drágán is — munkásokat szerzeni, hajlandóknak mutatkoztak az aratási szerződésnek aláírására. Ennek köszönhető jórészt, hogy az aratás, bár az ország kilenczized részében igen gyenge volt, nagyobb rázkódások nélkül folyt le.

De habár ezen működésünk hozzájárult is ahhoz, hogy a munkabéjakon némileg enyhítetek és ezidőszertint kedvezőbbek a kiállítások, mégis tévórlt sem lehet mondanunk azt, hogy a nehézségek melyek aggodalmainkat felébreztették, mind el volnának hártva. Számos jelenség van ugyanis még mindig, melyeket folyton a legébrebb figyelemmel kell kíséreni. Ilyen aggasztó jelenség például nézetem szerint még most is, hogy a sajtonak azon bizonyos termékei, melyekre már előbb is rá mutattam, nem szünek meg konkolvt hirtelen a munkaadó gazda és munkásai, eselőjei közti viszony teljes megrotorására és minden megtorlás vagy megintés nélkül, büntetlenül folytathatják jelenleg is romboló munkájukat.

Es sajnos, ezen végeredményben oly káros hatások ellensúlyozására nem látom a komoly szándékot, vagy elhatározást az irányadó körök részéről.

Most áttérek a gazdasági berendezkedésünk

kérdésére, melyet hosszú tárgyalások és küzdelmek után sikerült kormányunknak megkötöni és a törvényhozásnak beterjesztieni: ha ezen kiegyezés tért alá kerül, reményleni lehet, hogy a bizonytalanság megszűnik legalább 10 évre és az ösmert tényezőkkel való számítás, a mi minden termelésnek alapfeltétele, biztosítva leend. A megállapodások egyes részleteire nem kívánok kiterjeszkedni, ez nagyon messzire vezetne. Ezek kereskedelmi és pénzügyi politikai jellegűek, forgalmi viszonyainkat a szabad forgalom alapján szabályozzák és adóügyi természetűek. Legfontosabb azonban az állategészségügyi egyezmény, a bortörvény módosítása, továbbá a tözsdetörvény megalkotása, az osztrák ipari verseny szabályozása és a magyar liszinek Dalmáciában való elbánsára vonatkozó új megállapodások. Ez új megegyezés kétséget nem szenved, a vasúti kérdés kivételével igen sok vívmányt tartalmaz, amelyek nagyrészt a mi kívánásainkat valóstítják meg.

Utalni kívánok Rubinek igazgatónkra a teremben legközelebb tartott, kitűnő és szakszerű előadására, melyben egy egész kérdést fölölve, a jelenlegi kiegyezés lönyvet és hátrányait élénk színekkel megvilágította, a Bánffy-Bádeni és a Széll-Körber-féle kiegyezés rendelkezéseinek szembeállításával.

Különösen ki akarom emelni azon nem érdektelen körülményt épp jelenleg, midőn a politikai körök a mostani megállapodások alakjának szerzője éi feltalálója kerestük — és ebből egy kontraverzio is támadt — hogy a Köztelek falai között ezermék már rég bangoztatták s hogy különösen a vámtarifára nézve a minimális vamok követelése ménye először itt lett megpendítve és számoz a kormányhoz intézett feliratunkban és memorandumunkban kérelmezve és hogy a lejárat egy időben történik, kétségtelen, hogy mi hangoztattuk legelőször.

Ezen két fontos követelményünk, a minimális tarifa és együttes lejárat a mostani megállapodásokban és az autonóm vámtarifában érvényesült. Fénypontja azonban, nézetem szerint, a berendezkedés egészének, hogy az országnak 1917-re a szabadkés politikájára a gazdasági berendezkedésnek mikénti létesítése tekintetében fenn van tartva és biztosítva. Az ilyen berendezkedés feltételeit az egész közép-európai vámpolitika mikénti alakulásától és gazdasági erőviszonyaink mikénti fej-

TÁRCZA.

Epizódok egy uradalmi irnok életéből.

X. Isten kezében.

Még alig ráztam le az iskola porát, alig tudtam ki jól magamat a nyár elején letett érettségi vizsga szellemi és testi fáradsalmait után, midőn 1884. júliusában a f... i uradalomba lettem kinevezve irnoknak az inspektoratúshoz. A gyönyörű grófi uradalom hazánk egyik legnagyobb értékű uradalma, mert fővárosunk tözsonzságában fekszik, sőt ennek egyes kerületeit az uradalom területére építvék. Inspektorunk egy nagy stílyú és conceptiója gazda volt, kinek már külseje is tiszteletet parancsolt, a vele való társalgás pedig élvezet számba ment. Mint kezdő "golya diáknak" (ez volt az inspektor kedvező elnevezése) az inspektor egy régből irnokkal bemutatatta az uradalom határait, részeit, majorjait és mint a legtöbb uradalomba lépő praxi első ténykedése a cséplőgép melletti ellenőrködés, nekem is ez jutott osztályrészül, mert a s... i pusztán zugó géphez lettem beosztva cséplési ellenőrnek.

Nagytól néztek a cséplőrészek és a gépezés,

midőn augusztus 6-án hajnalban egy üdonsült ifju ur szállott le az irnoki kordérol. H... i, az uradalom ma is szolgálatban álló gépezése, ki a becsületességnek és tisztességnek megtstesült képviselője volt, rögtön kérdőmhöz jött, egy béres fiuvall kifogatta lovatát és bevezetett pusztaí kéjlakomába, egy 6 négyzögméter kiterjedésű fabódéba, mely kerekreke lévén felszerelve, járt mindenütt a géppel és szolgált: haló, iroda, ebédlozobául az irnoknak, műhelyül a gépezésnek, raktáruul a becsesebb anyagoknak. Kötelességem és teendőim iránt már kollégáim által tájékozva lévén, hamar beletaláltam magam új helyzetembe, a mi különben sem volt nehéz, mert a gép körül példás rend és fejelem uralkodott, a gép kitűnően működött, a kézi munkaerő kiváló volt, lévén ez utóbbi 16 szülas számbéki cséplő, mely fala a vármegyében leghiressebb volt ez idő tájt jó munkásairól. A cséplőgazda, egy tagna szakadt csontos arcu hatalmas szál ember (lehetett benne egy pár csepp Szavotopluk ivadékaiknak véreből) egyszerű, keresetlen szavakkal udvözölt és szerencsét (ez ugy látszik fogott rajtam, mint később látol fogjuk), jó egészszéget kívánt együtt működésünkhöz. Hamar összemegelődtünk nemesak a gazda-

val, de az egész bandával, mert mindannyia tisztesség magyar ember volt és magam is, mint falusi gazdaember gyermeke értemet a nyelvükön.

A s... i pusztá, akkori nagyon öreg erővezető gazdája, az ezóta már jobblétre szerendült jó V... i bácsi hatalmas szép asztagokat tudott rakatni, az ő rakományos kertje volt a legszebb rendben az egész uradalomban. Oriási asztagok voltak azok 2—3000 kereszt rozsból rakva, mert ez volt a futóhomo területű uradalom fő halászos terménye — és nemesak ezért voltak oriási termései az uradalomnak, mert a rozsz kedvelte a talajt (huzát alig 100 holdon termeltünk a Duna mellett) hanem azért is, mert nem sajnáltuk a trágyát a földöl. Az upszta, akkor még nind hízalással foglalkozó szeszgyárak tragájából egész hegyek voltak emelve az uradalom belsejében, — melyeket saját vasutunkkal fuvaroztunk ki a fenti gyárakból. 3—400 g (sic!) trágya jutott akkor egy holdra, — képzhető mily nagy szalmája volt itt a rozsnak, mily oriási nagy volt az a 2—3000 keresztos asztag. Ilyen két asztagóriás közé állította be a gépet H... i gépezés augusztus 14-én frustók után. (Mint később látol fogjuk nem csoda! hogy nagyon is meg-

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE

Központi igazgatás
Bécs, II., Handelsplatz No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6

lődésétől függ, melyek előzőszerűt előre meg sem állapíthatók. Ha gazdasági közönségünk az agrárvédelem védzárnya alatt dolgozva, a mostan reánk következő 10 év alatt kedvezőbb gazdasági viszonyok beálltával jobban boldogulhat, mint a multban, akkor nyugodtan fog határozhatni az ország a fölött, hogy minő formája a gazdasági berendezkedésnek felül meg érkeinek legközelebb.

Sok szó esik az utóbbi időben, hogy a status quo fenntartása nagyobb érdekünk lenne, vagy pedig, hogy a Szell-Körber-féle kiegyezés előnyösebb lenne a jelenleg előttünk fekvő kiegyezésnél.

A status quo, vagyis a reciprocitás, a bizonytalanság állandósítása lenne és az ebből folyó guerrillaharozot Ausztria részéről jelenlegi gazdasági helyzetünkben nagy károsodással sem tudtuk volna elviselni.

A Szell-Körber-féle kiegyezésnek pedig, ha annak idején kedvezőbb islehetett egyes vonatkozásaiban, ránk nézve fő szépségihéja hogy eződszerűen a változott viszonyoknál fogva Ausztriában nem lenne az ottani parlamentben többsége, mely azt törvényerőre emelhetné.

Reménylenlünk kell, hogy a kompromiszszámok származó javaslatok elébe tornyosuló akadályok itt és Ausztriában is a parlamentekben el fognak háttátnni és azok mielőbb életbe is fognak léptettnni.

Ha egyszer ezen túl leszünk, annyi évök vajadásai után, a magyar gazdaságiadalom megerősítésének, még sok és nehéz feladatai várnak megoldásra: az adóreform, a birtokpolitika, érdekképviselet problémái és sok más kérdés, felkértem Önöket tehát, hogy fejtsünk ki ezekben minél kitaróbb munkásságot, mert csak ezen az uton fogjuk érdekeinket, úgy a törvényhozásban, mint a közélet minden terén érvényesíthetni. Ne csüggedjünk, de lankadatlan kitarással dolgozzunk hazánk anyagi erősítésén.

A gyapjas pille és a Rovartani állomás.

(Igali urnak felelet.)

A «G. L.»-nak folyó évi november 24-i számában Igali ur jónak látta a «disputa» folytatását és határozottan színt vállalt, hogy mit is akar ő. Azt már az első felzólalásából sejtettem, hogy valamint az a bizonyos mézárós, I. ur sem oda vág,

ahova néz. Most legalább határozottan tudom, hogy ő ugyan a gyapjaspille tojóhelyéről «disputál», de útni a Rovartani Állomást akarja. Azonban, valamint hogy szerencsétlenül beleegrott a gyapjaspille «disputájába», épen olyan szerencsétlen az a támadása, a melyet a Rovartani Állomás ellen intéz.

Szememre hánnya, hogy durván, semmivel sem meg nem okolható módon és henczegő «modor»-ban támadtam meg és mint valami ártatlan, szende lélek, naiv hangon felajdul, hogy ime így bánik ez az állami fizetett szolga a szegény adót fizető polgárral, akinek adóba szedett krajczárjaiból él. Szememre hánnya, hogy «fektelen dühömben topezékolok», s majd meg is fenyeget, hogy mivel több gyakorlati rovarirtási demonstrációt és kevesebb scriberliát kér, reményli, hogy mint előfizető polgár, módját is találja, hogy erről én és a Rovartani Állomás utasítást kapjunk.

Nem akarom I. ural szembem a bohó kodályt játszani. Mit akar itt az adózító polgár? Ne csürjök-csavarjunk a dolgot. Eszemágában sem volt itt az adózó polgár keserveit még keservehébe tenni, a melyekben amugy is mindnyájunknak bőséges osztályrésznk van. Nekem nem az adózító hanem az oknélküli disputa, alaplatul vadszokdó I. ural volt dolgom, azzal a ki engemet elsőnek és oly módon támadott meg, a melyre okot neki legkevésbébe sem adtam. Én I. ural szembem egy hajszállal sem voltam durvább (ha ugyan nyugodt, de önézetes és éles szavaimban egyáltalában durvaság lett volna, mint a miként nem volt), mint ő velem szemben. Feleletem folyamán nemcsak ugyanazon szavakat használtam, a melyekkel I. ur élt ellenem, s a melyekhez tehát nekem is jogom volt, hanem mint az eredmény mutatta, okot sem adtam elapok t. szerkesztőségnek, hogy azért reám pírított. Ha a t. szerkesztőség soraimban valódi durvaságot talált volna, bizonyára nem hagyta volna azt észrevétlenül. A mi I. urnak alaplatul és ok nélkül szabad, az nincs talán megengedve annak, a kit ő így megtámadott? Ne panaszkodjék. A milyen a sjo nape, olyan a «fogadj Istene». Ő tudhatná már, mert hiszen nem először állunk egymással szemben, hogy mindig az emberhez szabom a szavamat. Ha ő arczomba önti a maró

lógot, majd én bizony talán illatos holmival mosom meg őt!

Szememre hánnya, hogy a szofecseről én vagyok, mert az ő «nyullarknyi» hosszúságú közleményem négy hasábnyi feleletet írtam. Hát vajjon én vagyok-e a hibás, hogy ő e rövid közlemény minden egyes mondatában, hogy enyhe szóval éljek, épen annyi hibát, felületességet, alaplatan vادات halmozott össze, hogy annak helyreigazítására nemcsak a négy hasáb, de lizzerte annyi szöveg sem lett volna elég. Itt ne engem vádoljon, hanem vessen magára, különösen akkor, ha azt hiszi, hogy az utóbbi — engedelmel kérek a t. olvasótól — hebeburgya feleletével már rendbe hozta a szénáját. Ha én rendre akarám azafolini, hogy ő ezáltal is mennyre kerül az igazságot, ahhoz nekem nem volna elég e lapnak száz hasábjára sem, de köszönet sem volna benne. Megvagyok győződve, hogy I. ur akkor is követné a mostani utját s nem azt védené, a miről szó van, hanem — hogy is mondjam? disputa!n. Hiszen ő csak disputa!ni akar!

Azútna váratlanok találja a támadóamat! Hát nem ő volt az, aki már az első «nyullarknyi» cikkelyét «keletkező disputa»-nak nevezte? Ugyan ne játsza az ártatlan!

Igy lévén a dolog, engedelmet kérek a t. olvasótól és külön a t. szerkesztőtől, hogy a gyapjaspille ügyével hamar végezze arra térjek, a mivel I. ur ujjában vádol, a Rovartani Állomás ügyére.

Én I. urat sehol sem vádoltam, hogy ő a fa alatt leselkedett, a mikor «a gladiua» ó Nagysága peteit rakta. Hogy ezt a vádat honnan szedte, nem tudom. Lelke rajta!

I. ur mondja, hogy én egyrészt állítom, hogy ő az amerikai «Yearbooke»-ot nem látta, másrészt beismerem, hogy mégis látta. Jó lett volna, ha I. ur elolvasta volna a fészülő közleményemnek e sorok alatti megjegyzését is. Nem szólok én a «Year booke»-ról általánosságban, hanem arról, hogy I. ur az 1906. évről szóló évkönyvet nem látta, a mely csak 1907-ben jelent meg, s arról hogy a mi az ő kezében van, az meg az 1905. évi évkönyv volt. Ez azért fontos, mert I. ur ezzel az amerikaiak gyors és pontos eljárását akarja igazolni, holott ezzel csak az sikerült neki, hogy a maga csökönys felületességét megerősíti. E felületességet igazolja hogy Howard

jegyeztem magamnak e dátumot.) Jó magam, mivel láttam, hogy itt annyira jól meg a dolog minden tekintetben, hogy nekem színt felesleges is ott lennem, szórakozás után néztem. Valamikor, gyermekkoromban a szíleli bázna! tanultam szalmazsítók munkát, mely a szalmazsal kiválogatása, megzátása, ketté hasítása, kilapítása, lopréselése és kiszáritása utáni diszítésre való alkalmazásában áll. Soha jobb alkalom nem nyílt a szép, vastag szalmazsálak válogatására mint most az óriási méretű asztalok falai mellett, a millió, meg millió szalmazsálból. Míg a gépet felállították, válogattam úgy jó csomót és beaztattam, hogy legyen edúlatn mit széthasítani, lopréselni. De hát beleuntam a pepecselő munkába és valamí — bár mezei — sportszerűbbet keresve, felmentem az asztal tetejére és az ortási meleg daczára versenyt hánytam a kévét az ott foglalatatoskodó munkásokkal, kik előtt nagy becsületet szerettem munkabírássommal. Jó kifáradva, agryon izzadva mentem le a létrán a magas asztal tetejéről. Szédítő meleg volt; az augusztusi nap izzó korongja

perzselő sugarakat lövelt az ákáczfakkal körülvettett, körül bázystózt szerűskertbe, melynek közepén állott a cséplőgép. Meglípent a madár, árnyékot keresett mindenki, nem csoda, hogy én is ezt keresev, az asztal árnyékos tövébe húzódtam, annyival is inkább, mert itt válogathattam tovább a régi szalmazsálakat. Ez alatt az első «kezdés» el-folyván, az asztalon dolgozók a hajazat gerinczére mentek és onnan kezdtek meg a kévét lehánysát; ezalatt azonban elérkezvén a dél, a csömöri harang szavát elhozta a szél, a gép fűtyölt délre Az asztal gerinczén levő munkások nem sejtven, hogy valaki az asztal tövében is lehet, (?) hogy könnyebben fogódzhasanak a létrán, villáikat a földre dobálták, a melyek közül meg az én testem mellett elisvítva, kupáig fűródott a földbe Egy villaág sürölte is a kalapom szélét, és hogy nem akadt bele testembe, csupán annak köszönhettem, hogy előre voltam hajolva az asztal tövé felé, szorgalmasan válogatván a szalmazsálakat. Ha csak egy ujnyival közelebb jön hozzám

a villa ága, menthetetlenül a halál fia vagyok El nem ájtultam ugyan, de pár pillanatra azt hiszem a szívem dobogása is előlött. Mikor a maszához mentem, hogy az utolsó szerkezet megrakjunk, nagyon fehér lehettem, mert a gépész azt kérdozte: «Mi baja van az ifjurnak? «Hála Isten semmi, de az ő kezében volt az életem!»

Magára keresztel veve hallgatta meg a gépész a neki elmondott «esetete», mely így szájról-szájra ment s még az ebédem végén sem voltam, mikor jöttek az asztalon volt emberek bocsánatot kérni Nem tagadom, jól esett ez a bocsánatkérés, különben szent nagygyőzdelemem volt, hogy nem akaratlan tettem. Jó, hogy volt kitől bocsánatot kérni. No! az meg aztán bizonyos, hogy bár sok rossz ebédet kellett megennem imoki és katona koromban, de mindenki jobban esett, mint az 1884. augusztus 14-iki. Remélem! nem hihetetlen ez a kijelentésem.

. y

**Tavaszbuzát
Tavaszszozt
Tavaszbükkönyt**

V E S H A L D E R

magnagykereshedése
József főherczeg
6 cs. és kir. fensége
udvari szállítója

Budapest, V. ker., Bálvány-utca 6. sz.

L. O. helyett most valami Mr. Wagnert enleget, noha Howard kollégám nevét nem csak cikkemben háromszor említem, hanem ő írta azt a cikkeket is, a melyet Igali ur az 1905. évi »Yearbook«-ban is olvasott. E felületességében rejlik annak a gunyulódó szemrehányásnak is az adatainak oka, a melylyel alaposágomat (I. ur szerint valamennyi világrekordját) akarja csuffni tenni, s a mely szerint én Howard-dal azt közöltem, hogy a gyapjaspille Erdélynek csak »néhány helyein felfalattatott.« A dolog lényege az, hogy Howard (amerikai és nem angol) kollégám 1905-ben július 14-én volt Budapesten, s így tehát én akkor (1905-ben) csak az 1904—5. évi téli állapotról beszélhettem, a mikor a gyapjaspille tudtommal valóban csak Erdélyben fordult elő. Hogy azután azóta az 1905—6. és 1906—7. évi télen, és hogy 1907. nyarán Báron mi lesz azt véges eszemmel nem tudhatom.

Há I. ur gondosabban olvasta volna a »Yearbook«-ot, gondolkodott volna azon a mit olvas, akkor bizonyára beismerte volna, hogy itt nincs neki miről disputálni.

Továbbá azt állítja rólam, hogy egészségem visszavetése nek tartottam amaz idézetet, a melylyel magam alatt vágtam a fát, s a melyből az derül ki, hogy a gyapjas pille alkatmítig I. ur első disputája szerint akárhányszor, a második disputa szerint már csak előtve tojik a levél fonákjára. Dehogy is visszoz ez! Ezzel csak azt akarom igazolni, hogy ez lényegtelen, nem gyakorlati, mindig csak igen ritka, kivételes dolog, mint akár pl. a napernyőbe való tojáslerakás, s hogy azt I. ur felszólalása előtt már 1906. óta ismerem, de mert ez nem bír meg a legcsekélyebb fontossággal sem, nem vettem, s nem veszi figyelembe más entomológus sem. Azilyen kivétel nem dőntő meg, hanem megerősíti a szabályt. Ezzel azután korántsem zártam el I. ur előtt az utat, hogy ő 1908-ban ne figyelhesse meg a gyapjaspille tojás lerakó helyét. Tegye meg és megfog győződni, hogy nincs igaz.

I. urnak baja van, hogy Howard engemet professzornak titulál, s hogy én ez alapon »megható szentimentalizmus tömjénezése« magannak, mert ez mód nélkül hízog nekem!

Howard jól tudja, hogy én ki vagyok, de I. ur nem tudja, hogy vajjon engemet megillet-e a professori cím, vagy nem. Hogy pedig Howard engemet »professore«-nak címmez, azon csak úgy nem utóközmög meg, mint nem akkor, a mikor a szegedi szőlőpásztor komolyan »tekintetős térog-tanárnak« s földvári szász ember »Herr Mauseinspektore«-nak szölogatott. I. ur valaha barátjának József komájának szólított, noha én sem az egyike, sem a másikra okot nem adtam, hanem a »ezimzetes« komaságot és a mai hadi állapotunkig a »barátságote« is hallgatagom türtem. Há' z is tömjénezés? vajjon nem ez... s ez Igali ur szeréli?

Azonban szaz szónak is egy a vége. I. ur nem disputáljon, hanem valót, nem esetleges, ritka és kivételes tényekkel álljon elő. Bizonyítsa be, hogy a gyapjaspille nemesak előtve, akárhányszor, vagy alkatmítig, hanem mindig és olyan mértékben tojik a fák evelére, hogy ennek a »vételezés terén jelenléte« legyen, azaz, hogy e pillének ez a

tulajdonsága gyakorlati fontosságu legyen a kerigadásban, akkor készségsem megadom magam s nyíltan bevallom, hogy neki van igaz. Addig azonban engedje meg, hogy azt határozottan kétségbe vonjam.

Nem e »semmivél« hanem tényekkel okadatolom én nem ugyan a támadásomat, hanem az igazságot I. urral szemben, mert én nem az ő személyét támadtam meg, hanem a »baráti« eljárását tettem szóvá s itt hívom fel én is a t. olvasót, hogy bíránk legyen!

Ezzel tehát a gyapjaspille ügyét a magam részéről befejeztem.

Lássuk most I. urnak azt a másik támadását, a melyet az Oszlop-utcai intézet, a Rovartani Állomás ellen intézett. Erről az intézetről ha I. ur barátja volna az alaposágnak tudná, hogy már 1904. óta nincs az Oszlop-utczában. Ezt megmondották neki azok a levelek, a melyekben I. ur ügyesbajos dolgaiban ezen intézettől a kért felvilágosítást megkapta, s a melyekből olvashatta, hogy annak új hajléka hol van. No de ez olyan emberrel, ki az alaposágra semmit sem ad, mellekes.

I. ur Báron — úgy látszik — csakugyan visszavonultan él a nagy világtól és mint hajdan, most is tanítja sakkotni a baglyát. Nem csoda, ha belemerülte foglalkozásába, nem tudja, hogy a világ s a mi benne van, az alatt talán halad előre valamelyest. Most hogy kedve támad disputálni, disputál arról, a miről ez esetben a Rovartani Állomásról nincs tájékozva.

Nagy hálával tartozom I. urnak, hogy a Rovartani Állomást megtámadta. Jobbkor ezt nem is tehette volna. Az ő támadása megerősít abban a tudatban, hogy nem lehet rossz az olyan gyümölcs, a melyen a darázs ragódik. Annál hálásabb vagyok I. urnak ezen támadásáért, mert a t. olvasó ismét megítheti, hogy nekem csakugyan van okom dicsőítésre, megható szentimentalizmusra és tömjénezésre, holott I. ur alaptalan vádaskodása, tájékoztatlan-sága itt is napvilágra kerül. S ha I. ur belátja, hogy itt is alaptalanul vádol s belátja, hogy mindaz, a mit ő kér már meg van, kérem, ne gondolja, hogy azért hajnalodik, mert a kakas kukorékol... Lássá be, hogy más ember is, aki a maga ügykezele révén valamely felelősséggel egybekötött helyre került, helyesen gondolkodik és tudja mi a feladata és kötelessége.

I. urnak első és legfőbb kifakadása, hogy a Rovartani Állomás »sokat irkálnak, de keveset tesznek.« E mondas jó és benne a vád velősen van megfogalmazva. A baja csak az, hogy a velő nem igazi. Hogy ez utóbbit bizonyítom, előbb a »sok irkálást« két ágra kell bontanom. Egyik ág a magam személyes irkálása, a másik meg az intézményé, tudniillik a Rovartani Állomás kiadóanyagát.

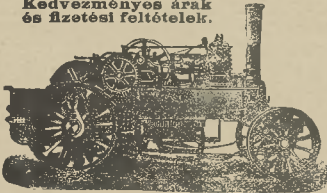
Hadd végezzek előbb a magam dolgával. Ez idén s az utolsó két-három évben alig írtam s még azoknak a szaklapoknak is alig juttattam valantit, a mely lapokhoz régi kötelet fűz. Nem azért mintha kikerültem volna, s nem volna mit, de nem ére rá. Ezelőtt 8—10 évvel sokat írtam, s habár ebből sem anyagi hasznom nem volt és miatta a »belső titkos tanácsos kötelesség

baja« sem lett osztályrészem, nem sajnálom, hogy azt tettem. Ha I. ur nem volna most (Isten tudja miért) részrehajló, tudná, hogy az az akkori skriblerkedésért nem csak engemet terhel a vád. Emlékezzék csak vissza I. ur arra az időre, a mikor ő itt Budapesten háromszoros szerkesztő is volt! Akkor nem esett terhére neki, hogy a mostan kétszeresen is meg macskakörmozdított »professore«-t Nádor-utcai udójában felkeresse és sunyi rimázkodással zaklassa egy-egy »hivatalnok skribleriáért«. egy kis ozik-kecskéért. Bezeg csak mondni tudtam volna annyit írni, akrom mondani firkálni, a meny-nyit I. ur el nem szerkesztett volna! Miért nem támadott a sok írásért akkor és miért támad most, a mikor alig írok? Ugy látom, hogy I. ur is csak olyan ember, hogy szájjából fúj hideget is, meleget is. Mindégnyit akkor, amikor neki jól esik.

A midőn elgondolkozom ezen az elmúlt időn, kezembe jut I. ur egyik újabb 1906. évi levele. Eleje sok tekintetben igen jellemző. I. ur akkori csipős jökedyében így írt: »Kedvos József komám! Mai napsg már almalfacsemetőnek is kár lenni, ha ennyi istenverés éri a héját, mint az idemellékelé jölenség mutatja. Irja meg kérem, mi csoda fa-cszema ez, mi a l.ével piszkáljam, hogy az itt maradt és szinte belepéit törzset megóvjam a pusztulástól. Irja ki, kérem, az újságába, hogy a hangya karaván-serejét én úgy dögleszttem ki...« stb. Az idézet vége, hogy I. ur írásra bírta, noha most alig egy év múlva írárom felett pálcát tör nem fontos, de fontos az a fa-cszema, a mely nem egyéb, mint a kagylós alma-pasztetű (Mytilaspis pomorum) esete. Epen erről az állatról kapott I. ur már 1895-ben tölem egy cikkelyt, a mely — mondhatom jó képpel felszerelve — akkor I. ur szerkesztésében megjelent »Kerte«-nek 736. o. jelent meg I. ur, mint szerkesztő, akinek kezén átment a cikkely, a kinek azt, mint lektismeretes szerkesztőnek el kellett olvasnia, már nem emlékezett e cikkelyre, a benne levő képre akkor, a mikor Báron fácskája ugyane bajban szenvedett. Nos, mit mondjunk a közönséges halandókról, az egyszerű olvasókról? Mire emlékezzenek ezek? Mikor a sok közle-ményt csak futólág olvasnák? Ebben rejlik az, hogy I. ur zsörtölődése ellenére az olvasó-közönség kedvéért általánosan, de a feledé-kény szerkesztők miatt különösen újra és újra kell annak az embernek tollhoz nyúlnia, a kinek ez nemesak hivatása, hanem kötelessége is. Nem hiszem, hogy az efféle kény-szer ismétlésekben I. ur saját személye szent idézetet találana. En azonban nem panaszkodtam, mert a kötelesség-teljesítések nem azt néztem és nem is nézem, hogy réam nézve mi élvezetes, mulatságos és mi unalmas, mi pedig nem, hanem azt, mivel tartozom a köznek még akkor is, ha e köznek egy kis hányada merő disputából bélem köt.

I. ur kevesebb »skribleriát« kér. Kinek az írása skribéria? Enyém-e, aki tisztelhetben tartom a magyar nyelvet, annak jogát, a magyar olvasót, vagy I. uré, aki csuffi teszi a magyar nyelvet, mert írása tele van furcsábbnál furcsább vad és idegen szavakkal, mintha bizony a magyar nyelv Csáky-szalmája, vagy olyan nyomorult és szegény volna, hogy rajta csak úgy érthetjük meg

Forszó Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

egymást, ha tele tömjük azt ponderálással, conclusióval, gladiával, pete-depositummal, piedestal csimborasszójával stb. stb. (I. I, ur cikkeit), s ezenkívül ha megparizkázunk azt egy csomó angol, francia idézettel és bőven megtétezzük feleletes idézettel, alaplatan vádaskóssal.

Itt hívja fel I. ur a t. olvasót bírónak, kinek írása skribleria s én nem félek, hogy vezeték ügyem van.

Lássuk most már a vádnak másik ágát, a Rovartani Állomás skribleriját!

I. urnak fáj, hogy a Rovartani Állomás szeker számára írja a bogarirót füzeteket, utasításokat, pedig a nép, ha el is olvassa, csak kineveti és a sutba dobja. Ha I. ur haragszik is, nem történj pálozát ezen utmutatások felett. Itéletet mondtak róluk már évek óta mások, hozzáértők, s azt találták, hogy életrévalók. Ezeket a Rovartani Állomás nemcsak hogy szeker számára nem küldi és nem csap nekik reklámot, hanem nagyon is kezül adja annak, aki kéri, s mégis fogynak, ha némely része avatatlan kezekbe kerül, ki tehát róla? Hát az elvetett mag vajjon mind hoz-e termést?

Hogy életrévalók ezek az utmutatások, amelyeket már 1896-ban indítottam meg, tehát akkor, amikor a Rovartani Állomás vezetését átvettem s amikor nem tudtam, hogy ezekhez hasonló utmutatói vannak már Észak-Amerikának, Angliának is, megérosítai azt újabbán Németország és legutóbbi időkben Ausztria is. Amerika, Németország százsorta nagyobb számban bocsátja ki ki azokat, de még senki se mondta, hogy ezzel hiába való munkát végzett volna.

Azzal pedig ne álljon I. ur elő, hogy az efféle dolgok csak a nyugati népek olvassák, mert ezzel a többi között elárulja, hogy a magyar népet csakugyan nem ismeri, és nem tartja szükségesnek, hogy az a kultúra amaz utján is haladjon, amely út a mindennapi kenyér biztosítására vezet. Én nem ringatom magamat azzal, hogy Magyarországon egy pár év alatt minden kisgazda fogja ezeket olvasni, de azt igen is látam már, hogy aki tanulni és haladni szeret, az a Rovartani Állomás kiadványait nemcsak egyszer elolvassa, hanem megövi és be is költöti. Ez tehát még nem általános sutbadobás!

E soraimmal egyidejűleg küldök ezen utmutatókból egy sorozatot a t. szerkesztőségnek, lássa, miről van szó. Ezek az utmutatók — mint mondtam — már 1896 óta jelennek meg. Első években 1—3 utmutatót adtunk ki, később 6—10-et aszerint, amennyi szükséges volt. Mindegyik 5—8000 példányban jelent meg, kivéve a gabona-sziszikét s a vértétűt, amelyekből 15—25 ezer is jelent meg egyszerre. Ha elfogyott, újra nyomattuk. Némelyik már három-négy kiadásban jelent meg. Hogy miről szóljon az utmutató, annak oka mindig a napi szükségletben rejlett: amilyen elősködő volt napirenden, s amiről a gazdát fel kellett világosítani, arról szolt esetről-esetre az utmutatás is.

Mint hogy ezek az utmutatások beváltak, azért, ha szükséges lesz, még újakat is fogunk

kiadni s a régiakat újra meg újra lefogjuk nyomtatni addig, amíg látjuk, hogy az érdekel: közönség nem csak keresi és kéri, hanem I. ur gyalázkodás ellenére használja is.

Ilyen körülmények között tehát I. ur csak magának árt, ha akár az én irodalmi működésemet, akár a Rovartani Állomását pellengére akarja állítani. Ez bizony nem sikerül neki.

Vádolása során I. ur a Rovartani Állomástól, hogy az ő szavával éljek, gyakorlati rovarirót demonstrációt, hernyóirtást, vértétűirtást vandantánitól kér. Nos, ezt ne kérje, mert ez már megvan. Messze vezetne, ha az utóbbi esztendők eme munkájával előhozakodnám. Ha I. ur, vagy más ezt óhajtja, annak szivesen állok rendelkezésére ezzel is. Most azonban, hogy I. ur vádjaira feleljek, rövidség okáért csak a lefolyt mostani év munkáját vázolom.

I. ur kívánja, hogy a hernyóirtással gyakorlatilag foglalkozzunk. Ezzel az 1894. évi XII. t. cz. értelmében a Rovartani Állomás 1902. óta minden évben foglalkozik, hogy annak végrehajtását megmutassa, hogy itt miként kell eljárni. Ez inden tavasszal, április elején Szatnár vármegyét, Nagybánya várost, Losonczi várost és szomszédos községeit, Kraszóban Lugost és a tergovai járást, Vasban Szombathelyt és a szomszédos községeket, Alsó-Fehéren a marosújvári és az alvinczi járást vettük elő, hogy vajjon az irtás miként történt, s a hol hiba volt, hogy ott rendre szorítsuk a mulasztásokat. Hogy ez így volt, forduljon I. ur az említett városok és járások előljáróságaihoz és megtudja, hogy nem írka-firkalok te Felemlitem, hogy ugyanezen ügyben I. ur vármegyéjében már 1903-ban járt a Rovartani Állomás szakembere, aki akkor április 2. és 5-6 között Szalánta, Németi Bosta, M.-Úrög, Patacs, Cserkut és Kővágó-Szöllös községeket vizsgálta végig. Ha nem beszélék igazat, I. ur könnyen reán olvashatja azt, mert vármegyéről van szó.

A hernyózás után elővettük, habár ez idén a sáskairtas miatt csak rövid időre is a repabogarak ügyét. Ha I. urnak kedve lett volna, bejárhatta volna vele az Alföld repaföldjeinek jelentékeny részét, ott látta volna, hogy mi nemcsak az ugorka-saisonban (I. ur szava) firkálunk, hanem a tett idején is a helyünkön vagyunk.

Ezután következett a majdnem három hónapi sáskairtas a Hajduságban, a mikor a Rovartani Állomás »hivatalnokai« megszaporítva, egy időre a Magvisszélő Állomás szemléztetével és más állami tisztviselőkkel, naponta hajnali 4—5 órától esti 8—9 óráig a hortobágyi rónán nemcsak demonstráltak, de vezettek az országot súlyos csapással fenyegető sáskairtas.

Mihelyest a Rovartani Állomás »hivatalnokai« hazakerültek, kezdődött az egérjárás. Hogy itt mit tettünk, kérdezze meg I. ur. Zemplénben a szerencsi járás főlsgalbiráját, Szepességen a szepesszombati járásban a hernádfalvi, az orszébtalvi és hernádfői községi előljáróságot, Árvaiban a terzenyai és nemesztói főlsgalbirót, Pozsonyban a nagyszombati főlsgalbirót s ezek megmondják neki, hogy ott az illető kiküldötték a

gazdákat nemcsak írka-firkával, vagy szóval tartották, hanem »demonstráltak« a pocok-irtást s azt, a mi hozzávaló.

I. urnak vandantánitól kell a Rovartani Állomástól keltt már évek óta az is. Hogy ismét csak a folyó évről beszéljek, januárius és februárius folyamán nem esett terhenre, hanem örömmel tanítottam Budapesten, Keszthelyen, Tordán, Kolozsvárt, az e helyeken rendezett kertészeti tanfolyamokon, az egybegyűlt lelkeseket és tanulókat, hogy megmutassam és megmutassam nekik, mi kell tenniük és tanítaniuk, hogy az ország gyümölcsének fergesedését megakadályozzuk. Aradon az ottani Gazdasági Egyesület meghívására ottani tanítottam és demonstráltam az érdekelte gazdáknak (nem 5—6-nak, hanem annyian, amennyi a vármegye terembe be sem fért,) hogy ugyane tárgyban mit kell tennünk. Ugyanezt tette egy tisztviselőtársam Szentendréen is. Budapesten, Kaposváron, Miskolcon és ismét Aradon nem tartottam unalmasnak a repabogarak ellen való védekezést ismét tanítani.

Míndez egy év munkája. Hogy régebben sem unatkoztunk, arra szintén szép stb tudnék idézni, hogy habár I. ur ezt a munkánkat nem is ismeri, ismerik azok, akiknek reánk szükségük van. Kérdezze meg a Szolnok-, Bihar-, s a Temes vármegyei Gazdasági Egyesületet, hogy ott a múlt évben mit tettünk.

I. ur azt tartotta néhanap, hogy jó borkak nem kell ezéger. A Rovartani Állomás sem szorult dicsekedő híresztelésre; ha most mégis dicsekedem és tömjénezek magamnak, I. ur kényszerített rá. Dicsekedjem még? Lássá I. ur köszönöm, hogy az ilyen »henczező« modorra alkalmat nyújtott.

I. ur, mint adófitót, akinek én ezt az oldalát nem bántottam, fenyeget és hiábavaló disputájában szemembe vágja, hogy a Rovartani Állomástól sajnal a fentartására adóban beszédet minden krajczárt. Hát ne érje I. urat nagyobb vesztéség, s az államnak se legyen nem rosszabb, drágább intézete, hanem rosszabb üzlete, mint a Rovartani Állomás. Ha az állam minden vállalatán és üzletén annyit nyer, mint a Rovartani Állomáson, akkor jó dolga lesz az országnak.

Engedje meg I. ur, hogy itt is tömjénezek magamnak. Ha az ez idei (1907. évi) sáskairtas ugyanazon módon folytunk volna, mint akár az 1889—1899. évit, akár az 1904. évi évi jászágait, az a jelenlegi 163 ezer kakt. holdnyi sáskák területen a kinstárnak s a sújtót vidéknek összesen 2—3—5 millió koronába került volna, mihez 36 munkanapra (eddig folyt az irtás) naponként 3000 napra számossa lett volna szükségünk. Mi, én és tisztviselői társaim, tehát szóval a lecsorolt Rovartani Állomás, az általam kidolgozott új eljárással és gépekkel ezt az irtást 3000 koronával végeztük. Így tehát megtakarítottunk a kinstárnak s ezzel az adófitót polgároknak kétmilliókétszáz ezer, esetleg kétmilliókétszáz ezer koronát. Ezzel szemben a Rovartani Állomás ez (1907.) évi költségvetése majdnem 40 ezer korona; valaha 10—12 ezer volt. Ha évi negyvenezer koro

Külön tárgyazék, mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZESEN TÁRSULAT BUDAPEST

ugyszintén MAGÁN JÁRÓK (utimozdonyok)

cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ötlet fogó ekével.)

Referenciák az országot minden vidékéről!

Szegtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-

készletek

nát veszek fel, s ha tekintetbe veszem, hogy a Rovartani Állomás már 27 éve áll fenn, akkor az eddig reá fordított összes kiadás 1 millió 80 ezer korona volt.

Nemcsak I. ur, hanem az ország minden adófizető polgára látja ebből, hogy ha a Rovartani Állomás az ez évi sáskairtáson kívül még semmi egyébbel nem szolgált volna az országnak, már ezzel is busásan visszafizette a reafordított 27 évi költséget.

Ne higye I. ur, hogy ezek stómjénezes végett hasból irt számok, ha kételkedő látogasson meg akár ő, akár bárki más és nézze meg az idevonatkozó hiteles számadásokat és költségvetéseket és győződjék meg, hogy ez nem üres fecsegés.

Folytassam-e még a »szőfecsérlés-t? Ha I. urnak ez nem elég, volna még sok dícselkedni valóm és okom, hogy az ilyen »henczegő modore-t folytassam, de talán elég ez is. Nem szeretnék a t. olvasó türelmével s a t. szerkesztőség engedelmeivel visszaélni.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy amit I. ur kér, az már is megvan, habár nem azért van meg, mert I. ur ezt fenyegetve követeli. Ne higye azonban sem I. ur, sem senki más, hogy mindezek folytán én már megvagyok elégedve a mai állapottal. Esem ágában sincs. Még sok munkára van szükség, amíg odaérünk, hogy a szekeső-mohácsi országúti menti szilvafáról ne lityeg-fityegjenek a hernyótésztek és hogy Bárban az almafák november derekán ne pompázzanak a vértetűnek fehér váladék-tömegétől. E cél még messze van s hogy milyen idő alatt közelítjük azt meg, az nemcsak a Rovartani

Állomáson mulik. A vízbe esett és segítségért rimázkodó orosznak azt mondta Sz.-Miklós: »Megsegítlek, ám de mozogj magad is!« A Rovartani Állomás tanit szóval és irásban, a tett helyén pedig megmutatja az eljárást is, de ha a közvetlenül érdekelt fél csak kocsiról nézi és szinte dícselkedik, hogy mi nem történik ott, ahol neki is gondoskodnia kellene, hogy történjék már valami, ott ugyan kár útni a Rovartani Állomást, mert az ilyen áldás ez egyszer az áldó fejére száll.

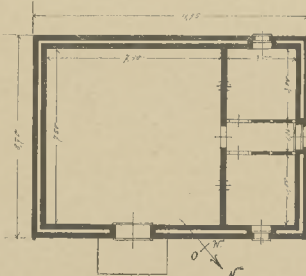
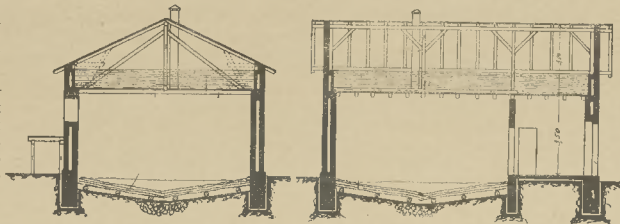
I. ur, aki szememre hányja, hogy durván, henczegő modorban támadtam meg, második disputáját azzal a semmiesetre sem udvarias szavakkal fejezi be, hogy — »hátra az agarrakkal!« Helyes, mert nem is tudom, hogy ez esetben mit is kezdjek az agarrakkal! Ha I. ur az igazság nyílt, sik mezején támadott volna meg, talán hasznukat venném és nem fogadnék neki szót. Minthogy azonban I. ur az alaptalan vádaskodások érdekében, a felületességek vadonjában s a tájékozatlanság szikla-rengetejében bujkkal, ismétlem, mit is kezdenék én itt az agarrakkal? Azért nem is ezeket szalajtom utána, hanem az igaz nyomat jól felvevő és jó szímatu kopóimat, és — miként látja — ezekkel szorítom őt sarokba.

Jablonski József,
a m. kir. állami Rovartani Állomás igazgatója.

Jégházak.

Többé-kevésbé tökéletesen jégvermekben tessük el falun a nyárra való jeget. Czélunk a jeget új megújítani; de használjuk a jégvermet elmei szerek eltartására is a romlának annyira kedvező nyári napokban. Ez utóbbi célra azonban a jégvermek kevésbé felelnek meg; ellenben a jégházak nagyon célszerűek. A jégházak tehát jégvermek és hűtött helyiségek egyaránt, a melyekben tejet, vaját, húst és más gyorsan romló eledelket eltartani óhajtunk.

Az ilyen jégházaknál az izolálás és szellőztetés. Lássuk csak az itt közölt rajzokat, a melyeket az Illustrierte landw. Zeitungból vészünk át. A falak dupla falak vagyis úgy

160-ik ábra. Egy jégkamra és hűtőkamrával felszerelt jégház alaprajza, keresztmetszete és külseje.

vannak téglából rakva, hogy egy tenyérnyi széles hézag legyen benn a falban. A levegő, mint tudjuk, a legrosszabb meleg vezető; s így az ily fal a külső meleget nem bocsátja be a jégház belsejébe. A fenék a közepe felé hajló, a hol az olvadás folytán keletkező víz leszívódik a közepén levő ökolnyi kavics vagy kővekkel lerakott mélyedésbe. A padló részéből van vánkos fákón. A padláson vastag réteg szalma van, a mely szinte rossz meleg vezető; a padláson keresztül szellőztető van,

a mi szükséges okvetlenül a jég jobb eltartására.

Az alaprajzon látjuk, hogy az északra kettős ajtóval bíró jégkamra foglalja el az épület nagyobb részét. Oldalán dupla ajtos előszoba van és ezen előszobából jobbra és balra két hűtő kamra. Az előszoba czélja a közlekedés oly módon, hogy a hideg ne hatoljon. A jégkamra lehűti a hűtő kamrák helyiségének levegőjét.

Ilyen hűtőkamrák birtokában a falusi háztartás nagyon meg van könnyítve.

Meghírközés a szőlő temérdek ellenségeivel.

Az ujkori szőlőgazda ugyancsak legyen résen, hogy a szőlő tömérdek ellenségeivel megküzdhesen! Eltekintve a filloxerától, melylyel szemben az immunis homokokra menekedtek, avagy a kötött földeken termelők az oltványokhoz folyamodtak, — a következő állati és növényi ellenségek szokták megfélemlíteni, néha pedig semmivé tenni a termést és ezzel megkeseríteni a gazda életét. Az állati ellenségek közül a különféle szőlőmolyok, mint a közönséges szőlőmoly (Cochylis ambiguella) a szőlő

lonca (Tortrix pilleriana) a vörhenyes szőlőmoly (Eudemis votrana), a darazsak, a homokokban a cserebogár paták, a hamvas vincerél bogár (Otiiorhynchus ligustii) a kendermag bogár (Perileus familiaris); a növényi élősködők közül a Peronospora viticola, vagyis szőlőrogya, az Oidium, vagyis lisztharmat, a szürke rothadás, antraknózis, — hol egyik hol másik évben lépnek föl s ezek közül a növényi gombák és az állati ellenségek

közül főleg a különféle szőlőmolyok Isten ostaroként sujtanak le a szőlő ültetvényekre, hogy megsemmisítsék a szőlős gazdának nagy áldozatokba kerülő termését és néha évekre megrojtják magát az ültetvényt is. Ezekhez járul oltványszőlő ültetvényeknél még a chlorosis is, a mely részint túlságosan meszes, részint túlságosan kötött földeken a nem oda való, rosszul megválasztott amerikai alanyok összeférhetlensége folytán szokott fellépni.

A magyar szőlőgazdának ezen minduntalan, hol itt, hol ott föllépő ellenségeivel szemben ma még nem állanak kellő eszközök védekezésre. Leginkább van kifejlődve a védekezés a Peronospora ellen és ha gondatlanságból el nem mulasztja a bordói lé alkalmazását, avagy túlságosan sok nyári esőzés le nem mossa a permetezett bordói lét a szőlő lombzatáról, akkor meg is védelmezi termését. Néha azonban a túlságos nyári esőzés lemossa a mit rápermetezett s ekkor előfordul, hogy egész szőlő vidékre összes termése tönkre megy. Az Oidiummal vagyis lisztharmattal már ennyire sem képes megküzdeni, szintugy ismeretlen előtte a védekezés a szürke rothadás ellen; a különféle szőlőmolyok kártételei ellen pedig majdnem tehetetlenül vergődik.

A francia szőlőtermelők a magyar szőlő-

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNYATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSEGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

termelőkkel szemben hatalmas előnyben vannak. A szellemes francia nemzet bámulatos fűrészeléssel küzd meg a szőlő ellenségeivel! Tudományos férfianak legjobbjai a legnagyobb ambícióval kutatják ki a védekezés módjait és a védelemre szolgáló anyagok elkészítésénél is a gyakorlatnak hatalmas támaszául szolgálnak a tudomány. Egy oly gazdasági vegyész, mint *Th. Schloesing*, világra szóló tudását értékesíti a szőlő ellen-ségeinek elpusztítására szolgáló szerek megalkotásánál és a montpellieri szőlészeti akadémia tudósaival és a francia szőlőtermelők hatalmas intelligenciájával szövetkezve, fáradságtalanul kutatja ki az ellenségek életét és dolgozza ki a hatáshoz védekezést a francia szőlészeti termelés megmentésére. Midőn a tudomány, gyakorlat és ipar így összefognak, akkor nem csoda, ha a francia szőlőszagada állig fölfegyverkezve száll szembe állati és növényi elősí ellenségeivel; — akkor meg tudjuk érteni, hogy a blackrot — fekete rothadás — kiküldött veszedelmével szemben is a francia szőlőtermelők föllázának a l'Héraultban, mert nem képesek kérdések borukat illően eladni. Ott tehát tudnak termelni, tudnak sokat termelni, mert tudnak védekezni is mindazzal szemben, a mi a termelést veszélyeztetheti.

A nagy tudós, *Th. Schloesing* szellemi örökösével alakították meg a Schloesing testvérek marseillei gyárukat csupa oly szerek készítésére, a melyek a szőlő és más gazdasági termelések megvédelmezésére hivatottak. A hatalmas és az egész világot ellátó gyár már 1846-ban alakult. A nagy tudós, *Th. Schloesing* alkotott titáni eszével és a testvérek az ő alkotásait a gyakorlati életbe plasztalták át. A nagy francia szőlőközönség thus tapasztalatai ezen gyárban lettek érvényesítve. A közönség innen szerelte információt és ide hordotta tapasztalatait. Így lett a kolossus együttthatás eredményeképp megalkotva az a hatalmas gyáruzem, a mely Franciaország határán túl Spanyolország, Olaszország, Görögország s szóval a legjelentékenyebb bortermelő államok közönsége igényeit is kielégíti.

A sok érdekes produktum közül, melyekkel a marseillei Schloesing freres gyár a mezőgazdaság szolgálatában működik, ez alkalommal csak azon szerekkel kívánok bővebben foglalkozni, melyekkel a szőlőtermelők mindenféle igényeit elégítik ki.

Első helyen emlitem a *Schloesing-féle bordói lét*, a rézgálic alapján össze alkotva. Ez a Schloesing-féle bordói por a francziák elfogadott egyetemes védekezési eszköze a peronospora, a blackrot, a szürke rothadás, a burgonya phytophthorája, a burgonya gyökérbetegsége, a paradicsom, dinnye és uborka ragyája, a borsó, bab és az őszibarack fenésé-

dése, a répa és főzelék növényeinek ragyája stb. ellen és a gabona vetőmagvak csávázására.

Egy lélekzetre néhez el is mondani. Azt hiszem, hogy a magyar gazdának, sajnos, van elég alkalma megismerkedni termelésében ezen bajokkal, de a védekezés módjai eddig nem voltak ismerősek előtte.

A Schloesing-féle bordói lét, a mely oly sokoldalú felhasználásra alkalmas, 55—60% nagyon finomra őrölt rézgálicot és egy tapadó szert tartalmaz, a mely lehetővé teszi, hogy a gyakori esők daczára a növényzet *leveleiről le nem mosható*, *Ez roppant előnye*; és másik előnye az, hogy pár perc alatt a vízben tökéletesen feloldható és a permetező gépeket el nem tömi, nem léven benne semmi szilárd uszkaló anyag, a mely a permetező likacsba magát bevehetné.

A másik érdekes szere a Schloesing-féle marseillei gyárnak a *Schloesing-féle lecsapott kénpor*. Ez 8000-szer finomabb részecskékből áll, mint az őrölt kénpor, a melylyel az oídium — a szőlő lisztharmata — a fűrtrothadás — szürkerothadás — a fenésedés, anthracosis, és a különféle szőlőmolyok ellen, fájdalom, kevés sikerrel védekezni szoktunk. Oly finom ez a lecsapott kénpor, mint a butorokra lehellő szobapor. Ez a finom eloszlató kénpor nyomban párolog kénes gázokat eresztve magából és őli kegyetlenül a parasitákat és megállítja a növénygombák fejlődését.

Egy magában ezen szer alkalmas fűtőkák hatalmas ellenszere az oídiumnak — lisztharmatnak, — a különféle szőlőmolyok kukacainak; de igen jól felhasználható mindenféle hernyók ellen és a komló fehér penésze ellen is.

De jöltötte éredekesek a *Schloesing-féle lecsapott kénpor mindenféle elegyei*.

Igy élezesen a finom rézgálicporral kitűnő ellenszere a blackrot, a szürke fűrtrothadás, a levelek és fűrtök peronosporájának, a különféle burgonya cryptogamoknak, a paradicsom, a dinnye, uborka ragyájának stb.

A francia szőlőközönségnek az a gyakorlat kapott lábra, hogy először a különféle bajok ellen Schloesing-féle bordói létvel permeteznek és 2-szer és 3-szor a lecsapott kénporral élezes gálicporral folytatják a kezelést, főleg akkor, ha a lombzat dús és a folyadék a lombzathba mehezen hatolhat bele.

Egy másik elegye a Schloesing-féle lecsapott kénpornak a *vaszgálic vagyis kénsavas vas-oxidallal*. Ez az elegy nagyon alkalmas aszölőlőke fenésedésére — anthracosis (Sphaecula ampelium) ellen, a mely, mint tudjuk, bujakerságot idéz elő az elágazásokon; nagyon hathatos továbbá a chlorosis, a téke kisárgulása ellen is, midőn a szőlő levelei elszáradnak.

De a legérdekesebb elegye a Schloesing-féle lecsapott kénpornak a *nicotin* vagyis dohány kivonattal, a melylyel tömredék mindenféle rovar ellen védelmezhetjük meg a disznóvőnyeket, a virágokat és a gyümölcsöket, a rózsákat, chrysanthemumokat és zöldség növényeket a bolhák, levéltevészek és sok mindenféle hernyók és rovarok ellen. Ugy hat ez mint a pyrethrum, (a rovarpor főalkatrésze) csakhogy nem oly drága.

A gazda a szőlős gazda és kertész előtt a számtalan mindenféle ellenségekkel szemben tehát egy egész világa tárul itt föl a jobbnál jobb védekező szereknek!

Ezzel csak általánosságban emlíkeztem meg róluk. A részletekkel — kezelések és alkalmazások különféle módjaival — is fogok alkalmalag behatóbban foglalkozni.

Ordódy Lajos.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Mennyi egy bushel?

A lapok árjegyzéséig figyelemmel kísérve, Amerikába a bushelt jegyzik centekben. Hogyan kell itt az árakat kiszámítani, mint ümértéket vagy mint súlymértéket? *Cy J.*

Kérdés. Malom-átalakítás.

Kolozsvártól 20 km-terre, vasutállomástól 2-km-terre van egy négykövű paraszthalmó vizihajtásra, a malom-épület masszív kő és emeletes; miután azonban a környéken a

gőzmalom nagyon elvannak szaporodva, ezen malom majdnem semmi jövődelmet sem ad.

Szíves felvilágosítást kérek, miután ezen malom a tavasszal ugyanis javítás alá jön, nem lenne-e célszerű műmalmomá átalakítani és mibe kerülne; miután a közlelése csak Kolozsvárt van egy műmalmom, le nem lehet vele hagyni, mert évente a gazdaságnak is van 10—12 kocsis gabonaőrlése, a mely gabonát a gazdaság nem termel, hogy a műmalmot el-lassa, tehát venni kellene.

F. O.

Kérdés. Melyik a jó hegyi-ek?

Már amny hegyi-ekről próbáltam ki, de egynek munkájával nem vagyok megelégedve, az első egy-két nap meg csak szántanak úgy a hogy, de később csak szagatták, turják a földet, különösen löheretörésben 6 ókor is alig bírja, vagy gyenge a szorkeztük és hamar elhajlanak, vagy a szántó vas hegye nincs egy irányban a hosszú vas végével, emiatt aztán nem tisztá a harázd, különösen ha balra kell fordítani. Bizonyosan létezik azonban megbízható, jó munkáját hegyi-ek is, kérem vélem tudatni, honnan szerezhetném be. Egyenként vagyok azt is kérdezní, hogy a Jurenák-féle ekék tényleg jobbak és többet lehet-e velük végezni, mint a Sack-félekkel?

Egy birtokos.

Kérdés. Olajpogácsa közvetlen beszerzése.

A Gazdasági Lapok-ban mind csak közvetítők ajánlanak olajpogácsa-féléket, a gyárak maguk nem hirdetnek, holott éppen díretre hozatva, bizonyára olcsóbbá kerülne, mert elesne a provizó. De hol vannak ezek a gyárak? kérem nekem egynehányat megnevezni, melyek Kolozs megyéhez a legközelebb léteznek, a fuvardíj miatt. Tehetek számára megmily pogácsának a legalkalmasabb, hogy a mennyiséget előmozdítsa és mennyi adható belőle fejeként? Nálunk a korpa megfizethetlen, a tengerit azonban 12 koronáért meg lehet kapni, de terem a gazdaságban is, mi előnyösebb tehát, kukorica-darát etetni a fejőstehenszékkel, vagy olajpogácsát, úgy tudom, a keményítő érték közt kevés a különbség, a felhőny azonban a pogácsánál sokkal több, de legbiztosabb felelet a praxis, mely nekem e téren nincs, ezért kérem annak közlését.

Egy birtokos.

Kérdés. Melyik nerszolaj-motor ajánlatos?

Van-e valakinek birtokos társaim közül praxisa a nerszolaj-locomobilokat illetőleg? Nekem szükségem lenne egy 16—18 lőerjűre, mely nyáron egy oly vidéken, hol kevés a fa és a mellett drága is, csépelne, telen pedig egy kétköví malomjáratot hajtana. Biztos üzlem-e ez és tartós-e a szerkezet? Ha igen, melyik fajta ajánlatosabb, a Wohanka-féle, vagy a Dénes-csög által forgalomba hozott, u. n. Plewa locomobil?

Egy birtokos.

Felelet. Thomassalak vegyelemzése citromsavval című kérdésre.

A Thomassalak kérdésben egyetlen egy dologtól függ a kérdés megítélése. Tudniillik: hogy mit mond a megrendelő-level? Hogyha a megrendelő-levelben az eladó 18% foszfor-savért szavatolt és nincs kimutatva az, hogy a citromsavban oldható, akkor az eladó ellen nem lehet érvényesíteni semmi kifogást. Ez esetben a vegyelemzéstésnek arra kellett volna kiterjedni, hogy mennyi az összes foszfor-sav? Ha az 18%, akkor az eladó vállalt kötelezettségének eleget tett. Annak konstátása, hogy 14-5% citromsavban oldható foszfor-sav van benne, annyiban megnyugtató, hogy az áru nincs hamisítva értéketlen foszfor-savakkal.

O. L.

Felelet. Mit tegyek a kukorica üszögösödése ellen? című kérdésre.

A tengerit kétféle üszög bántja: az *Ustilago-Maydis Léó*, mely a levélet, szárát s

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukciókra,

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartanak meg. Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezelményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Arusztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A Bőr- és Lítion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használhatók vesebajoknál, a húghólyag bántalmáinál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurufjónál.

Kapható ásványvizetartóedényben vagy a gyógyvízben is.

Salvator-forrás Vállalat Budapest, V. Ródlófrakció 3.

csövet s az *Ustilago Rediana* Kühn, mely főleg a czimert (hüvirágok) támadja meg. A tengeriszög ellen nem igen szoktak csávázni a vetőmagot, mert ritkán fordul elő oly nagy mértékben, hogy tetemes kárról lehessen beszélni. Emellett a legjobban csávázott vetőmag után is terehetlenségűs tengeri. A fertőzés ugyanis nem csupán a vetőmag után történik, hanem legnagyobb mértékben a szél útján is, a mely üszögporrákkal megfertőzi a talajt, illetőleg a kukoricát. A tengeri még akkor is könnyen reagál a fertőzésre, midőn már fejlődésében előrehaladt, tehát a szomszédos földekről a szél által hozott spórák megfertőzhetik ugy a talajt, mint a növényt. De fertőzés történhetik a trágya útján is. Ha ugyanis üszögös tengeriszög a trágyatelepre hordunk, a gombaspórák továbbra is megtartják életképességüket s mivel a tengerit rendszeren trágyázni szoktuk, a fertőzés így módon is megeshetik.

Ezek után már most kérdéstevőnk a következő védekezési eljárásokat ajánlhatjuk: Tekintetbe véve, hogy a kukorica nagyban üszögös volt az elmúlt nyáron, a vetőmagot csávázassa meg, mert az erősen inficiált a spórák által. A csávázáshoz 1%-os rézglicinoldatot használjon s a csávázást végezze *Linhart* eljárása alapján. Fertőzött tengeriszárát ne hordassa a trágyatelepre, illetőleg ne almozza fel, hanem használja fel tüzelő anyagnak. Ily módon a trágya útján való fertőzés kerültek el. Mivel ezek dacára is — a fentebb elmondottakból könnyen érthetően — lehet üszögös tengerje, a legjobban teszi, ha a fertőzött töveket, mielőtt még a spórák megérnének, óvatosan kivágja s elégeti. Ily módon a tengeri nagyobb mérvű inficiálása a jövőben a minimumra redukálhatik, egy-két üszögös tő pedig számításra nagyobb termésnél nem jöhet.

Kadosa Gyula.

Felület. Mi a seprőczirokmag kereskedelmi értéke? című kérdésre.

A czirokmag értékét tápértéke határozza meg. Elemzése: Nyers Protein 9.01%, zsír 3.39%, nitrogénmentes vonatanyag 70.38% — tehát kültejes magtakarmány. Azt lehet mondani, hogy mintegy 30%-kal kevesebb értékes, mint a kukorica vagy árpa szem. Darváva szarvasmarha és sertés, egészen baromfi s különösen a lo szertei, melynél nagy surrogatumnal tekinthetjük. Azt hiszem nem csodálódik, ha a kukorica árának 30%-ával ad kevesebbet érte az eladónak minnk.

P.

Felület. Akácgyökerek kipszátása című kérdésre.

Miután tiszt. kérdéstevő birtokán határozó akácfaesemények megőhajtja ritkítani, ugy a legdrágább módszer azok oly szerű kipszadése, hogy újból ki ne hajtsanak, a következő:

Gyökerestől kiszdni a fakát, a kipszadés után a talajt jó melyen felmási és az esetleges talajt gyökérrészeket szintén összeszedni.

V. R.

HIREK.

Időjárás Jász-nagykunszolgok megyében. Az időjárásban annyiban van változás, hogy múlt heti értesítésben óta, állandóan enyhébb, vagy nélkül az idő, de nem elég meleg arra, hogy ez őszi buzavetések az előző 8—9-iki erősebb 7—9 fokos éjjeli hideg után, da zára a többszöri 5—10 mm. csapadéknak, kikelhettek volna. Az elveteti vetéseket több helyen vizsgálva, szomorúan kellett tapasztalni, hogy a korábbi októberi vetésekben nagy a hiba. A kevés időközi csapadék ugyanis a porhanyóbb részeken a buzát megdagasztó sok szem csirába is jött, a mely azután bekövetkezett ismétli hosszabb szárazságban elszáradván, lüpszult. A hantok alatt pedig még most sem azott meg a talaj a felszelen sem annyira, hogy a mag csirába jöhetett volna vagy jöhetne. Szóval már hiba van elég. Hogy mennyi, azt csak a tél elmúltával lehet majd megtudni. Korai tehát még az őszi buza árának esése. A talaj egyébként a felszelen már jó földben átmedvesedvén annyira, hogy képezen szántani lehet. Jász-nagykunszolgok megye, XII 12. 1907. N.

Személyi hír. Kádár István, a Lipót-rend lovagja és a m. kir. állami számvényeszk ny. tanácsosát f. hó 2-án temették Alagon. Rodiczky Géza m. kir. honvédfőhadnagy, lapunk t. munkatársa, az elhunytban apósát gyászolja.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlése. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, Bujánovics Sándor alelnök elnökele alatt tartotta közgyűlését. Az ülésen a földmívelésügyi miniszter képviselőben Balogh Vilmos államtitkár volt jelen.

A napirend első tárgyaként Szilassy Zoltán, a szövetség ügyvivő-titkára beszámolt a tagsági ügyekről; előterjesztése alapján a Bácsodromegyei és Marostordamegyei Gazdasági Egyesületeket felvették a szövetségi tagok sorába.

Miklós Odón tartott ezután élenk figyelemmel hallgatott előadást a magyar gazdák-nak ez évi németországi tanulmány útján szerzett tapasztalatokról. Felmentti egyik példának, hogy Németországban van oly gazda, a ki alig 200 holdas birtokról 160.000 márká bért fizet, viseli annak adóterheit és mégis évi 40.000 márká tiszta hasznot tud produkálni. Felmentti azokat a birtokokat, ahol 100 és 100 holdakon termelnek virágmagvakat és más egyéb vetőmagvakat. Csodálkozva kérdi, hogy a magyar gazda erre mért nem képes? Felkesedéssel szól arról az összetartásról, a szövetségeti eszmének oly nagyfokú fejlettségéről, mely a német gazdát annyira jellemzi. A közgyűlés köszönettel és elismeréssel fogadta Miklós Odón tartalmas előadást.

Mezőgazdasági érdekvépviselet. A Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ugyazon gyűlésén, a mezőgazdasági érdekvépviselet ügyét is tárgyaltak. Szilassy Zoltán indítványára a gyűlés kimondta, hogy a mezőgazdasági érdekvépviselet törvényhozási rendezését a f. évi június hó 15-én tartott végrehajtó-bizottsági ülésben hozott határozat értelmében mielőbb megvalósítandónak óhajítja. Ez okból felkéri a földmívelésügyi minisztert, hogy a mezőgazdasági érdekvépviselet szervezésére alkalmas törvényjavaslatot a szövetséghez tartozó és egyénként megnyilatkozott gazdasági egyesületek többségi álláspontjának megfelelőleg mielőbb kidolgoztatni és azt a G. E. O. Sz.-nak tárgyalás és véleményezés végett küldje meg. Elhatározza a gyűlés azt is, hogy kamarai székhelyek dolgában csak a javaslat benyújtása után történjék döntés.

Az Aradványmezei gazdasági egyesület választmányi ülése. Az Aradványmezei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányi gyűlését most tartotta, a melyen legnagyobb-részt helyi jelentőségű ügyek kerültek tárgyalás alá, e mellett azonban néhány országos érdeki dologban is állást foglalt az egyesület. A gyűlésen Vásárhelyi József igazgató elnököt. Az elnöki jelentés beszámolt az egyesület által a legutóbbi gyűlés óta rendezett mozgalmakról, melyek közül szociális szempontból elsőrendű fontossággal bír, a Kerties közösgben létesített czirokseprőgyárnak a felállítása, a mely már jelenleg is mintegy 80 munkásnak nyújt teli foglalkozást és keresetet. Előterjesztett a kereskedelmi miniszterium két rendelete, a melyek szerint a miniszter ugy a szálás, valamint az erőtakarmányok szállításánál, a magyar államvasut összes vonalaira vonatkozólag ideiglenes fuvardíj kedvezményt engedélyezett. Ezzel kapcsolatosan elhatározta a választmány, miszerint felir a miniszteriumhoz az iránt, hogy ezen kedvezményt a repászörpíre, a »derby« melaszra és a szárított repászörte is terjeszse ki. D. és S. Szlezán közösgének a szarvasmarha tenyészirány megváltoztatására vonatkozó határozatait a választmány oly értelemben tartja módosítandónak, hogy az eddigi magyar marha tenyésztéséről ne a simonthali, hanem a kevesebb igényes pinzau marha tenyésztésére térjenek át. Hozzájárult a választmány a Sopron vármegyei Gazdasági Egyesület abbeli határozatahoz, mely szerint a kormány részéről terveh vett új kataszteri felméréseknél az eddigi holdakban és négy-

szögletekben való számítás helyett a méter-rendszeren alapuló hektárak és árákban való számításra az egész országra kiterjedő, kötelező életbepeltetését kívánják a kormánytól, miután az ország egyes vidékein díró sokféle számítás-egység nagyon sok félreértésre adhat okot.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület gyűlése. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület e hó 8-án dr. Kállay Zoltán elnökele alatt tartotta meg havi igazgató-választmányi ülését. A választmány tudomásul vette a m. kir. eretökdelmügyi miniszter urnak az egyes eretökdelmügyi vasuti kedvezményes szállítási tárgyaló leiratát s elhatározta, hogy kérő felirat intézések, hogy a szárított moslék is e kedvezményben részesítessék; elhatározatot továbbá, hogy az 1908. évben, a midőn a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület fennállásának 50 éves fordulója-hoz ér, ez évforduló egy mezőgazdasági termény és ipari kiállítás keretében ünnepelelndi meg; a jubileum és kiállítás ünnepség napjait 1908. évi szeptember hó 6., 7., 8-ik napjait tüzte ki. Ez ünnepeg időtartama alatt Gyöngyösön, a hol a jubileum és kiállítás tartani fog; tartandja meg Hevesvármegye Tuzoltá-szövetsége is nagygyűlést. A jubileum és kiállításról bővebb értesítést fog nyujtani a későbbben kiadandó program és falragasz hirdetmény. Ezenkívül az igazgató-választmány Hevesvármegye állattenyésztése ügyében feliratot rendelt el a m. kir. földmív. miniszterhez. Hevesvármegye területén egy önálló Állattenyésztési Felügyelőség létesítése és addig is, míg ez létrejön, Hevesvármegye állattenyésztésügyének a Pestmegyei Állattenyésztési Felügyelőség hatáskörébe áthelyezése tárgyában; továbbá az 1908. évi tél időszakban a m. kir. földmív. miniszter támogatásával Porozló közösgben füz-és kosárlonási-, Heves közösgben sás-és gyékényfonási háziipari tanfolyamok rendezésével megbizta a gazdasági egyesületi titkár. Ezenkívül a vármegyében a jövő esztendőben rendezendő tenyészállattíjázási czölkre kellő segély iránti kérelem intézése elrendeltetett.

Erdély a londoni kiállításon. A londoni magyar kiállítás ügyét annak idején Erdély karolta felélsnek. Turisztika, vadászati révén nagy jövedelmet ígérő vidéki, bányszatban páratlanul kihasználható hegysége, megfelelő befejtéseket keresnek, s az erdelyi társadalom vezetőrétegeinek a londoni magyar kiállítás-hoz lüzött várakozás föleg itt látja az angol urlevéltág erdeklődése felkeltésének Erdély gazdasági viszonyaira való nagy jelentőségét. Háziipari termékekben is erős kivitel remélnek a kiállítás után s már a nyár folyamán megkezdtek Erdély több vidékén a háziipari csoportozat számára való kiállítási tárgyak készítését. A kiállítás igazgatósága részéről Hartley Harold és Kerner Zoltán igazgatók, a mint Kolozsvártól jelentik, a mult heten Kolozsvártól voltak, meg-nézték a munkában lévő kiállítási tárgyakat. Több nagyiparos meghívta őket a kiállítás-ban résztvevő egyes gyártelepek megtekintésére. Hartley és Kerner Brassóba érkeztek a hová szintén több gyáros hívta meg őket.

Internatús földmívelésyermekek részére. Al-gyogyon internatús létesült ama gyermekek részére, amely olyan gazdasági gyakorlati iskolával kapcsolatban, hogy ha növekedési kilépnek az öltöbe, a földmívelés egyes ágai-nál egyes munkavezetők és előmunkásokul alkalmazhatók legyenek. A földmívelésügyi miniszter leiratban értesítette Ruffly Pál miniszteri tanácsost, az állami gyermekmone-dokhelyek országos felügyelőit, hogy az algói földmívelésiskolával összekötött internatúsba a gondozására bizott tizenkét árva gyermeket vétet föl. A gyermekeket már a napokban el is viszik az új nevelőtintézetbe.

A czukoradó leszállítása. Bésből jelentik a hírt: A czukorkérdésben folnerült konfliktus elintéztetnek tekintetből, miután a pénzügyminiszter beleegyezett abba, hogy a czukor adója azonnal nyoloz koronával leszállítassék. Az adó későbbi további leszállításának kérdése már nem fog nehézséget

okozni. A képviselőház költségvetési bizottsága folytatta a cukoradó leszállítására vonatkozó javaslatok tárgyalását. A tárgyalás nem fejeződött be.

A szónokok többsége közvetítő indítványok felé hajlott, melyszerint a cukoradót egylétre nyolcz koronával szállítanak le. A pénzügyminiszter kérte a bizottságot, hogy a kérdést a legnagyobb komolysággal és ovatossággal tárgyalja, miután minden korona kevesebbet 3 és fél millió korona csökkenést jelent az állami bevételben. A szociáldemokraták indítványát, mely 56 millió veszteséget jelentene az állami bevételtek szempontjából, a kormány nem fogadhatja el. Szimpatikusabb az az indítvány, mely szerint a cukoradó egyszeri leszállítása nyolcz koronával történjék. A kormány azonban sürgősen kéri annak megfontolását, hogy ez 28 millió korona csökkenést jelent. A miniszter rámutat az államkormányzatra váró nagy kiadásokra és kerelmet intéz a bizottsághoz, hogy a tulmésze menő leszállítással ne tegye lehetőtlenné a kormányt, hogy a kiadási szükségleteknek megfelelhessen és végül kijelenti, hogy a kormány fönttartja magának, hogy a különböző javaslatokhoz végérvényesen állást foglalhasson.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen a lovak, szarvasmarhák, sertések, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére és egészségük építésben tartására legujjabban forgalomba hozott Brázay-féle "kincsem-fluide" (kincsemcsésze), mely kitűnő hatású és a legjobb minőségű anyagokból való összetételéből fogva az összes külföldi szertek felülmúlja. Üvege 2 kor. 50 fillért kapott a gyógyszerárakban, drográknak és fűszereknél, de a készítő Brázay Kálmán özegnél Budapest, mely 12 üveget tartalmazó postaszállítmányt 24 koronáért bérmentve küld.

Dr. Gaspary és Társa a homoktégla készítésére szolgáló géppárra Markranstádtól, Leipzig mellett az 1907-ki Cataniai kiállításon, mely az olasz király védnöksége alatt állott, gépeit az *vezetékemleke* tüntettetett ki. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy a tétőlélek, épületlélek, konyhatégek stb. készítésére szolgáló gépek a világ minden országában figyelmet keltettek.

A Sebes és Antal cég (Budapest, VI., Dávid-u. 16.) Renauer motorjaira és köves dorogóra, valamint takarmány berendezéseire felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Gazdasági cikkek árutorgalma.

A "Gazdasági Lapok" heti jelentése e heti üzleti forgalmáról.

Készárú-tözsze 1907. deczember hó 13-án.

Table with columns for 'Fajta', '100 kilogramm kiegészítés ára', '100 kilogramm kiegészítés ára', and 'Munkadíj'. Rows include various goods like 'Tiszavideki', 'Fűhermeggel', 'Postvideki', 'Hátsági', 'Hétségi', 'Reze előforduló', 'Árpa', 'Zab', 'Tengeri búzafű', 'Repceárpasztia'.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A folyton igele időjárás következtében a vetőmagvak beföldi forgalmában lényeges változásokra minden kilitás elengedést ezért a lefolyt héten semmit sem lendülhetett az üzlet. Vörös löhere. Huzamosabb pangás után Amerikából ismét szálladabb irányzatnak és magasabb árúnak hírv árka-Orszországból folytatlat is igen gyér a kínálat és ez is többnyire csak gyonge minőségekre szorítottok. Luczerna. Olaszország a mult heti árköveteléseihöz képest 4-5 frankkal többit igényel. A Franciaországból mintázott tételék. — a magas árról nem is szóval — valamint eddig, egy mult sem igen készletnek vásárlása minőségük miatt, így tehát föltöbbséggel hogy rövid időn belül magab-árral lesznék kénytelenek számszól. Felakmányrépamagvak. A termés még nincs kicsepleve és atól tartanak, hogy csaldásokat fog okozni. Angol perje. A fűmagvaknak konjukturája egyáltalán és az angol perjéke különösen szépen halad és ez utóbbiak árat oly magasra szöktette, a kékéget ez már hosszú évek óta nem tapasztaltuk. Csak-ugyan olyképen áll a dolog, hogy a valószínű szükségletnek ma csak gyonge fedezetét lájuk. Euk-köny irányzata hirtelen változott és ha nem is állapítható meg az árának lényeges változása, a hangulat mégis igen szűrd, dacára annak, hogy a fogyasztás még alig fogott hozzá a vásárláshoz. Az összes többi magféle változatlan.

Szesz.

A szeszüzletben a forgalom a héten élénk volt és a kereslet igen élénk, de mután a kínálat igen csekély volt, az árak ismét drágábban zárulnak. Elkelt *Finomított szesz* nagyban 156 K, adózatlanul 67 K-ig. *Élesztő szesz* adóva 163 K-ig, adózatlanul 64 K-ig nagyban azonnali és deczemberi—januári szállításra. *Denaturált szesz* szilárd és hordóval együtt 55-50—56K-ig kelt el nagyban, evők részére költőse. *Mezőgazdasági szeszgyárak* részéről kontingens nyersszesz gyéren volt ajánlva és a nagy fedezési válságok folytán 62 K kelt el nagyban az termelői állomás. *Ex kontingens szesz* szintén 1 kor-val drágább. *Bpsten* a kontingens nyersszesz ára 62—63 K. Az üzleti irányzat szilárd. Árak emelkedőben.

Budapesti áruárak nagyban: Finomított szesz adóval 156—166-50 K Finomított szesz adózatlan 67—67-50 K Élesztőszesz adóva 163-50—164-50 Élesztőszesz adózatlan 64-50—65-50 Nyersszesz adóva 163-50—164-50 Denaturált szesz 55-50—56-50

Kimutatás

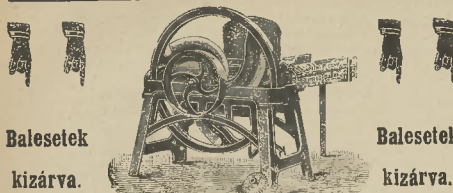
a heti nyilvános árúárakról és az szövetkezeti palomárkákra (gabona és áruárak forgalmáról és készletéről) 1907. november 30-tól deczember 7-ig.

Table with columns for 'A forgalom és készlet részletező', 'Buna', 'Rosa', 'Árpa', 'Zab', 'Tengeri'. Includes sub-sections I. Készlet és forgalom, II. Az 1907. decz. hó 7-én megállapított készletek részletező, A) Nyilvános árúárak, B) Szövetkezeti gabonárkák.

Léptulajdonos és felelős szerkesztő: Oródy Jajos.

"AGRARIA" magyar gépforgalmi részvény-társaság, a szab. osztr.-magy. államvasut-társ. resiczi mezőgazdasági géppárrának vezérigénksége. Mezőgazdák különös figyelmébe! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. Tiszta aczélanyag saját hámorainkból. Eltérhetetlen tégolyaczi-ekofej. Pánczélaezél-kormánylomez. Magasított aczél-ekofej. Porvédő kerekék. Aczél-gerendely. Csak kitémasztott nyeregkerekkel bíró taligát szállítunk. Ekegyártás terén legelső rangu magyar gyártmányú felülmúlja még a legjevoztobb idegen gyártmányokat is. Kérünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelőgepeket terjedelmesen ismereti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakcsuri és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldnek. "AGRARIA" Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnyezim: "AGRARIA" Budapest.

Gondoskodjunk idejében teli takarmányról Ásványi-téle Agraria kukoriczaszárítógép Kukuriczaszár mint takarmány. Kukuriczaszár a vermetési eljárásról Budapest, Váci-ut 2. Zsomolykázás és vermetési eljárásról Budapest, Váci-ut 2. Léveléscím: "AGRARIA" Budapest, Váci-ut 2. Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-téle kukoriczaszárítógép része nem tevérendő és nem tépik a kormozászat és csak az Ásványi-téle szárítógép az egyedi létező gép, amely a kukoriczaszárítást nem szentesít, hanem szentesítésszerűre lépi szék. Zsomolykázás és vermetési eljárásról Budapest, Váci-ut 2. Léveléscím: "AGRARIA" Budapest, Váci-ut 2. Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-téle kukoriczaszárítógép része nem tevérendő és nem tépik a kormozászat és csak az Ásványi-téle szárítógép az egyedi létező gép, amely a kukoriczaszárítást nem szentesít, hanem szentesítésszerűre lépi szék.

Balesetek
kizárva.

Balesetek
kizárva.

Minden nagyságban.

Szecska-
vágók,
Répavágók,
Darálómalmok,
Gőzölőkészülékek.

Kis- és nagybírtok részére.

UMRATH és TSA
BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Az Állatorvosi Első Segély

ozimü szakmunka megtanítja a gazdát, hogy mit tegyen, ha állatjainak akár külső, akár belső baja, betegségé támad, amíg az orvosi segítség megérkezik.

Irta: **LUKÁCS ALADÁR**.
Kapható 3 koronáért az Állatorvosi Közlöny kiadóhivatá-
ban, Budapest, VIII., Baross-
utca 110. szám.

Vadász

urakat értesítem, hogy **lőtt vadakat** készpénzfizetés mellett a **legmagasabb áron** veszek.

Géczy Gyula

vadkereskedő.

Főüzlet: **IV., Semmelweis-
utca 4.** (volt Ujvilág-utca).
Fióküzlet: **IX., Központi
Vásárcsarnok 44-45. sz.**

Telefon 58-58.

Kérjen vadvételi árjegyzéket!

A jutakeveketél 1908. évre

legolcsóbban **DOBROVITS
LÁSZLÓ**-nál kövektógyár
Pozsony-Ligetfalun. Napon-
kénti gyártmány **60 ezer drb.**

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap

Szerkeszti és kiadja
IMECSFALVI IMECS BÉLA.
Borsod-Apátfalván.

Előfizetési ár:

Egész évre. . . 14 korona.

A szőlő trágyázása.

Irta **Ordódy Lajos**.
Ára 3 korona.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. Megszereshető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatásában

Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

Weiße Mastriiden sehr ertrageich! S. 55. K.

Mammuth 55 K Erdendorfer 55 K
Klumpen 50 K Oberdorfer 60 K
per 100 Ko.

Egy teljesen új

10. száma, kb. 35 lonyleges lő-
erőt kifejtő, vontásra, cséplésre
és egyéb czelokra is egyaránt
alkalmas eredeti angol „Robey”
széleskerékű magánjáró gőz-
mozgony eladó és megtekint-
hető

Szücs Ödönnél

Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Egy alig használt
Fehér Miklós-féle járgánnyal haj-
tható **darálót** és egy Graepel-
féle jógánnyal hajtható használt
szecska-
vágót elad az alsóalkosi
gazdaság, posta Felső-Habót,
Zala megye.

GAZDÁK
figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a
pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezetett.** Számos elismert levél nálam betekinthető. Próbaküldemény 2 korona utóvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab

BUDAPEST,
IX. ker., Kőraktár-utca 28.

Eredeti Hanna-vetőárpát

a párisi kiállításon „Grand Prix”-vel kitüntetve, megvételre ajánl **Kubicsek Ferencz** földbírtokos **Cellechovitz**, Prossnitz mellett, **Morvaországban.**

Rum és legfinomabb likőr

előállításához küld utasítást

ingyen

**WATTERICH A. BUDAPEST, VII.,
Dohány-utca 5. sz.**

Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és
kötésész

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Legelőnyösebben beszerelhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök Gummitárak, Suspensorium, irrigator fecskék, öks sító lezujabb tulálmányok és m. kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvtűk, has-és köldök-kötők. — Valdi francia különlegesítések (óvszerek). Készletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (Fenti címre úgynéi tessék.)
Utánzás ellen véde 16302. sz. a.

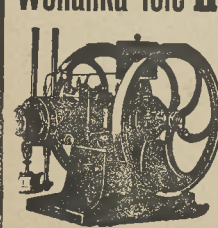
100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kummet, ezüst- és aranydíszítések, mindenféle munkaszerszámok, vadasági pokróczok, lótarakók, régi és új esőköpenyek, halinacsizmák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrők, férfi-, női- és gyermek-nyersek, régi és új feyyverek, kardok és pusák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskesztyűk, mészoló presék, greszlőszárak, Canda-gó-ök és mindenféle hasznú szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.
Wien, IX., Trädlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utóvétől eszközöletik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

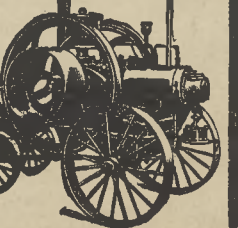

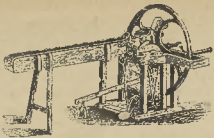
Kocsigyártás.
Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló
Köcsi Árucarnok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-út 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

nem benzinnel hajtataknak, tehát a pénzgyőri ellenőrzés, adómentes benzín kérvényezése stb. nem szükséges. **Üzemköltségek:** a motor nagyságához képest dránkint és lóerőnkint 2 1/4-1 1/2 fillér **SAVATOSSÁG** mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járásuk, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tüzevesély és robbanás kizárva. **Wohanka és Társa**
Budapest, VI., Váci-körút 76.
Hazai gyártmány.

Takarmányszűk időben

mint a minő a jelenlegi is, nagy fontossággal bírnak a jó takarmány-készítőgépek, melyekből a legjobb minőségű **szecska- és repavágógépeket**, kiftűnő rendszerű **amerikai kukoricaszártógépeket**, valamint burgonya és egyéb fűzésre kiválóan alkalmas és gazdaságos **„REFORM” gyorsfűllesztőket**, golyós és hengeres csapágyakkal ellátott **fedett biztonsági járgányokat** mérésélt áron ajánl

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzlet Budapest, Váci-kört 52.,

hol is, mint egyedüli elárúsítóhelyen a valódi „SACK” ekék és egyéb valódi „SACK” talajmivelési eszközök, nemkülönben valódi „WESTFALIA” műtrágyaszóró-gépek, „DEERING”-féle amerikai fűkaszalógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szalmakötélfonógépek stb. ugyancsak mérésélt áron kaphatók.

☞ Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve. ☞

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.780.16

Összesen: 2,735.104.16 kor.

1901. évi föléleg 90.349.— kor. 1904. évi föléleg 72.438.23 kor
1902. 59.782.26 1905. 61.730.60
1903. 109.331.73 1906. 39.243.65

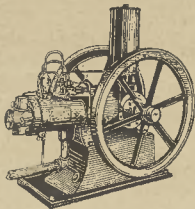
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet-felelőse közgyűlései határozattal tartalékba helyeztetek. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5%- engedményben részesültek.

Biztosítást ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Góliát nyersolaj motorok.

Az eddigi nyersolaj-motorok között a legegyszerűbb, eszményi tökéletességű és pusztíthatatlan erős szerkezetűek. A legsekélyebb nyersolaj-fogyasztásért, üzempkességért teljes garancia vállalatik Gyors szállítás és üzembe helyezés — Árjajánlattal készséggel szolgál.

TELEFON
46-71.

TIMÁR EDE cég

Budapest, V., Lipót-kört 28. szám.

KNUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6-8. sz.

Elvállal: Kőszepeti-, víz-, lég- és gőztűrések, légszusz- és vízvezetékek, szatornázások, szellőztetések, clozetek, stívaltűk, víztorony emelőgépek stb., nemkülönben kőszepeti- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését cézáló készítmények létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

ferrek, költségtérítések, jövőelem előirányzatok gyorsan készítenek.

Legjobb minőségű
kőbányászati raktáron.

ACZÉL EKÉK.

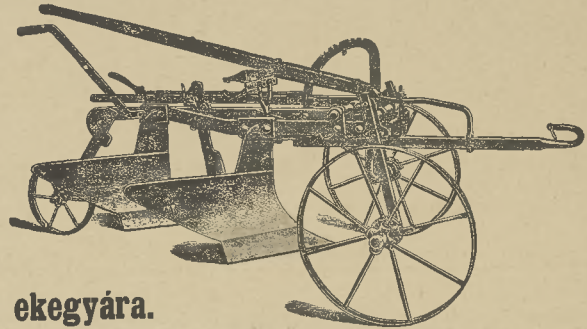
Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélangyagból, pánccél aczél kormányokkal, téglaczélból készült ekéjével

egyes egytetemes és többvasú ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

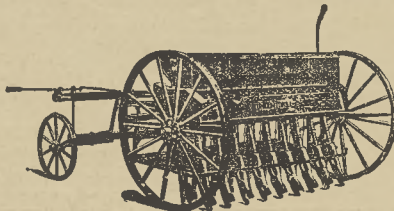
Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL”

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gözmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok olvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címhez forduljanak:

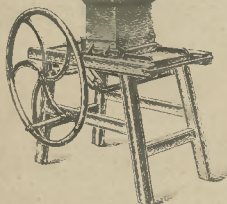
WOLFF ERNŐ gőzsántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

A német birodalmi gazdasági egylet tisztelettel ki Grabe és Vahle biciceldi ezöget az 1907. június 6-án megtartott düsseldorfi vándorkiállításán

nagy ezüst érmével

szab. répavágó gépeiért

az itt felsoro t olányei miatt:

Páratlan munkamennyiség. Minden nagy- és középbirto-kosra nézve nélkülözhetlen.

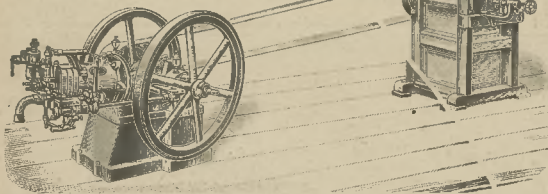
Óránkint végöz:

80-100 mázsát — kézi hajtással, 160-200 mázsát — motorhajtással. Sima metszés épszügi szelvényben, teljes szerinti méretekben. Semmi nedvesvesztés. Fényes bizonyítványok kiváló gazdáktól és a Hallel és Münsteri kísérleti állomásoktól. Sok kiállítás. Árakat tudakozódásra közli.

Grabe & Vahle gazd. gépgyára Bielefeld, Westfahlen.

SEBES és ANTAL

Budapest, VI., Dávid-utca 1b.

Ajánljuk

eredeti Renauer-téle motorjainkat és szab. függőleges köves darálóinkat.

Teljes takarmánykamra-berendezések.

Arjegyzekekkel szivesen szolgálunk.

Mindenféle Szivattyuk

házi és nyilvános használatra, gyárépítkezések és Ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legujabb és javított rendszerűek.

Szivattyuk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: „Garvenswerke” Bécs II., Handelsquai 130.

Mintatelep: Wien I. Schwarzenberg-Strasse 6.

Katalogusok és arjegyzekek díjlanul és portómentesen küldetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindeki szakismeret nélkül előállíthat homoktörlőket, cement-födéleserepeket, csöveket csatornázásra, alagosvezéseket, padl-lapokat, itató vályukat stb. Felette egyszerű gyártás kipróbált gépekkel és formákkal. Kívánatra ingyen küldjük 34-es számú árjegyzékünk. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE
MARKKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körnt 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gözmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gözmozgonyhoz, mint benzinkomoblokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtekéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

A lovak szarvasmarhák sertések juhok szoval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének epáegben tartására a

Brázay KINCSEM-FLUID

KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló ozóra szolgáló külföldi szorokot, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készült.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai, polgári- és versenystállókban.

Kapható: gyógytá., drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán czégnél Budapesten.

1 füveg ára **2,50 kor.**, 12 füveg ingyen esomagosítás és bérmentes szállítással **24 kor.**

Stumpf Károly kocsy gyártása.

Ajánlja dusan felszerelt rak-tárát minden jellegű kész kocsikból aránylag jutányos árakon. A gyártmány jó minősége és szilárdságáért keziesedik a cég régi jó birone Gyártelep és kocsiraktár: Budapest, IX., Soroksári-út sarok és Vágóhid-utca 2.